

Overdrachtsdossier Financiën

(werktitel: Tussenrapportage februari 2006)

Inhoud

Hoofdstuk 1: Inleiding	3
Hoofdstuk 2: Samenvatting.....	5
Hoofdstuk 3: Financiële afwijkingen begroting 2006 en latere jaren	9
3.1 Onderwerpen bestuursrapportage 2005-3.....	9
3.2 Aanvullende onderwerpen en realisatie van eerder ingezette bezuinigingen	19
3.3 Achterstallig onderhoud	33
Hoofdstuk 4: Risicoparagraaf	35
Hoofdstuk 5: Maatregelen	56
5.1 Maatregelen naar aanleiding van de voorliggende rapportage	56
5.2 Maatregelen naar aanleiding van de Bestuursrapportage 2005-3	56
Hoofdstuk 6: Specifieke onderwerpen: invulling taakstelling Investeringsplan.....	57
Bijlage A: Structurele doorwerking onderwerpen bestuursrapportage 2005-3 (financiële bijlage A)	58
Bijlage B: Structurele doorwerking aanvullende onderwerpen en realisatie bezuinigingen (financiële bijlage B1 en B2)	60
Bijlage C: Notitie geldstromen binnen het domein werkgelegenheid	63
Bijlage D: Investeringsplan: invulling taakstelling Kadernota 2005	72

1. Inleiding

Bij de presentatie van de bestuursrapportage 2005-3, eind 2005, hebben wij u gemeld dat een aantal gesignaleerde financiële nadelen mogelijk een structurele doorwerking heeft. De aard en omvang van deze doorwerking waren op dat moment nog niet goed in te schatten, omdat we toen onvoldoende zicht hadden op de oorzaken. Overeenkomstig onze toezegging hebben wij de problematiek afgelopen weken nader geanalyseerd. Daarnaast hebben wij in het kader van het opstellen van het voorliggende financiële overdrachtdossier een aantal andere onderwerpen bekeken waarbij sprake is van (mogelijke) financiële voor- en nadelen. Tevens hebben wij de risicoparagraaf geactualiseerd en getoetst aan de reeds in de meerjarenraming opgenomen jaarlijkse dotaties aan de algemene reserve. Op 3 maart heeft u de Raad van ons een brief ontvangen waarin wij verslag deden van de eerste resultaten van onze analyse. Het voorliggende overdrachtdossier voor de onderhandelingen voor een nieuw college geeft een overzicht met uitgebreide toelichting van de gesignaleerde (knel)punten en de doorwerking in de meerjaren-begroting. Wij benadrukken dat dit dossier de stand van zaken op dit moment weergeeft. Zo vroeg in het begrotingsjaar zijn voor een aantal onderwerpen slechts indicatieve cijfers te geven (bijvoorbeeld de WVG en de WWB); in de loop van dit en volgende jaren zullen zij vastere vorm aannemen.

In dit dossier zijn alle financiële voor- en nadelen en risico's opgenomen die bij het huidige college bekend zijn. Ook worden de mogelijk te nemen maatregelen en financiële dekkingsmogelijkheden gemeld. Wij benadrukken dat dit dossier op dit moment met name een informatieve waarde heeft. Er worden in deze nota geen besluiten voorgelegd om bepaalde maatregelen te nemen, of om dekkingen te accepteren respectievelijk om algemene middelen in te zetten. De begroting 2006 wordt dus ook niet aangepast naar aanleiding van dit dossier.

Bij de Kadernota 2006 zal het nieuwe college de raad informeren over financiële afwijkingen en de gevolgen voor de meerjarenbegroting. Uiteraard zullen het resultaat van de collegeonderhandelingen en het voorliggende dossier dienen als basis voor de opstelling van de Kadernota.

Onderwerpen in dit dossier

In dit dossier komen de volgende onderwerpen aan de orde:

A. De onderwerpen die expliciet in de bestuursrapportage 2005-3 zijn vermeld:

- WVG
- bijzondere bijstand
- WWB bijstandsuitkeringen 65- / WWB werkdeel
- bezuinigingen / frictiekosten MZK en OSK
- inkomsten bouwleges (o.a. in relatie tot digitalisering bouwarchief)
- taakstelling afstoten niet strategisch bezit en samenhang ontwikkeling reserve boven boekwaarde
- personeelslasten (rendabel / onrendabel) sector Stedelijke Ontwikkeling
- budgetten sector Stedelijke Ontwikkeling RBBS en ISV
- gevolgen BTW-compensatiefonds

B1. Onderwerpen die weliswaar niet aan de orde zijn gekomen in de bestuursrapportage 2005-3, maar waarvan wij weten dat daar – bij niet tijdig bijsturen – financiële problemen zullen ontstaan.

Bijvoorbeeld de exploitatie van de cultuurpodia, Paswerk en de Stadsbank. Ook een aantal financiële afwijkingen in voordelige zin melden wij hier.

B2. De realisatie van eerder ingezette bezuinigingen (inclusief verzelfstandigingen), en dan met name wanneer deze niet of niet tijdig financieel worden gerealiseerd.

Doorwerking rekening 2005

Dit dossier is in de tijd eerder gereed dan de rekening 2005. Op dit moment zijn ons wel een aantal incidentele voor- en nadelen bekend die uit de rekening 2005 zullen blijken. Naar de stand van zaken eind februari 2005 kennen wij echter geen forse over- of onderschrijdingen met gevolgen zullen voor de meerjarenraming. Met uitzondering van het mogelijke incidentele voordeel op de WWB (zie paragraaf 3.1) besteden we in deze rapportage geen aandacht aan een mogelijke rekeninguitkomst 2005.

Actualisatie risicoparagraaf

Dit dossier bevat een actuele risicoparagraaf. Bij de opstelling daarvan hebben wij extra aandacht besteed aan de volledigheid en de actualiteit ervan. Ten opzichte van voorgaande risicoparagrafen verstrekken wij aanvullende informatie of een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar is om het optreden van het desbetreffende risico op te kunnen vangen. Als dat zo is, wordt dat gemeld. Is dat niet het geval, dan geven wij aan hoe groot die buffer zou moeten zijn uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid.

Uitgavenblokkade € 3 miljoen

Vooruitlopend op mogelijke maatregelen naar aanleiding van de toegezegde financiële Tussenrapportage hebben wij eind 2005 besloten om incidenteel in de begroting 2006 een totaalbedrag van € 3 miljoen aan budgetten te blokkeren. Over de effectuering van deze blokkade zijn de leden van de commissie CMC geïnformeerd (brief d.d. 31 januari 2006, kenmerk CS/BGS/2006/01).

Zoals aangegeven betreffen de maatregelen in deze brief eventueel noodzakelijke eerste maatregelen voor 2006. Het voorliggende dossier toont echter aan dat het noodzakelijk is om structurele ombuigingen te realiseren die de blokkade deels overlappen, maar die feitelijk veel verder gaan dan de blokkade uit de brief. Wij geven u daarom in overweging om in het verlengde van deze brief uitwerking te geven aan de in dit dossier voorgestelde maatregelen.

2. Samenvatting

Financiële problematiek

Uit het voorliggende dossier blijkt dat - ondanks eerdere bezuinigingsoperaties - de financiële situatie van de gemeente zorgelijk is. De gemelde nadelen overtreffen de beschikbare dekkingsmogelijkheden en (algemene) reserves.

De belangrijkste conclusies uit deze rapportage zijn:

Wat betreft de structurele doorloop van knelpunten uit de bestuursrapportage 2005-3, aanvullende onderwerpen en realisatie eerdere bezuinigingen (A. en B.-overzichten): € 7,0 miljoen in 2006, met een structurele doorloop van tussen de € 6,2 á 7,5 miljoen in de jaren daarna (t/m 2011).

Binnen de genoemde onderwerpen worden een aantal financiële dekkingsmogelijkheden en specifieke maatregelen voorgesteld. De omvang van deze maatregelen loopt uiteen van € 5,6 miljoen in 2006, tot € 3,8 á 5,0 miljoen in de jaren daarna (t/m 2011).

Per saldo (wanneer alle maatregelen en dekkingsmogelijkheden zouden worden overgenomen) resteert op dit onderdeel en structurele problematiek van een € 1,4 miljoen in 2006 en € 1,3 á € 3,7 miljoen in de jaren daarna.

Zie ook onderstaand samenvattend overzicht.

FINANCIËLE SAMENVATTING KNELPUNTEN A en B

	2006	2007	2008	2009	<i>basis is begroting 2006 bedragen x € 1.000</i>	
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Knelpunten A en B						
A. Totaal knelpunten onderwerpen bestuursrapportage 2005-3	5.145 N	5.320 N	5.570 N	5.820 N	6.070 N	6.320 N
B1. Totaal knelpunten aanvullende onderwerpen	1.465 N	1.751 N	471 N	456 N	476 N	496 N
B2. Totaal knelpunten realisatie bezuinigingen	415 N	435 N	120 N	120 N	120 N	120 N
Totaal knelpunten	7.025 N	7.506 N	6.161 N	6.396 N	6.666 N	6.936 N
Maatregelen A en B						
A. Totaal maatregelen onderwerpen bestuursrapportage 2005-3	-4.610 V	-3.350 V	-4.850 V	-4.950 V	-4.950 V	-4.950 V
B1. Totaal maatregelen aanvullende onderwerpen	-980 V	-450 V	0 V	0 V	0 V	0 V
B2. Totaal maatregelen realisatie bezuinigingen	-35 V	0 V	0 V	0 V	0 V	0 V
Totaal maatregelen	-5.625 V	-3.800 V	-4.850 V	-4.950 V	-4.950 V	-4.950 V
TOTAAL KNELPUNTEN MINUS MAATREGELN (A en B)	1.400 N	3.706 N	1.311 N	1.446 N	1.716 N	1.986 N

In dit overzicht is niet de financiële vertaling verwerkt van de *huurcontracten cultuurpodia*. De reden hiervoor is dat deze nog met de nodige onzekerheden is omgeven. Voor een inhoudelijke en financiële toelichting op dit onderwerp verwijzen wij naar paragraaf 3.2.

Wat betreft het achterstallig onderhoud is al eerder vastgesteld dat het huidige onderhoudsbudget zich onder het normbudget bevindt. Uitgaande van het scenario dat dit in 20 jaar op niveau wordt gebracht en het voorgestelde normbudget, is structureel € 12,4 miljoen per jaar noodzakelijk.

Naar aanleiding van de risicoparagraaf en het daaruit resulterende risicoprofiel van de gemeente zal zowel vanwege de geldende regelgeving (BBV) als uit het oogpunt van een verantwoord financieel beleid, moeten worden overgegaan tot het vormen van een aanvullend weerstandsvermogen (lees: het op peil brengen van de algemene reserve). Hiermee is een bedrag gemoeid van circa € 20 miljoen (incidenteel).

Relatie met het meerjarenbeeld uit de begroting 2006

In de begroting 2006 (blz. 109) zijn voor de jaren 2006 – 2010 de volgende verwachte toevoegingen aan de algemene reserve (i.c. voordelige exploitatieresultaten) opgenomen:

2006	717.000 V
2007	1.117.000 V
2008	2.024.000 V
2009	2.375.000 V
2010	1.828.000 V
2011	1.828.000 V (<i>betreft extrapolatie 2010</i>)
Totaal toevoeging	9.889.000 V

De stand van de algemene reserve bedraagt na de 3^e bestuursrapportage 2005 € 2,1 miljoen. Op basis van de meerjarenraming bedraagt de stand per 1 januari 2010 dus € 12,0 miljoen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met een mutatie als gevolg van het rekeningresultaat 2005.

Wij benadrukken dat bovenstaande bedragen met het nodige voorbehoud moeten worden gezien.

Voor (vrijwel) alle onderwerpen uit dit dossier geldt dat deze niet nieuw zijn, en dat al eerder aan de raad is gemeld dat er sprake is van financiële risico's of nadelen op deze onderwerpen. Echter, door al deze onderwerpen op vergelijkbare wijze te presenteren en te kwantificeren wordt de financiële problematiek in zijn volle omvang zichtbaar.

Wij brengen u onder de aandacht dat de rapportage een objectief beeld geeft van de problematiek; zowel nadelen als ook (mogelijke) voordelen en maatregelen hebben wij opgenomen.

Maatregelen

Gezien de financiële problematiek geven wij u in overweging om vergaande maatregelen te nemen om de financiële positie van de gemeente gezond te maken. Deze bestaan uit de volgende drie *generieke* maatregelen:

1. Er wordt terughoudendheid betracht bij de uitvoering van nieuw beleid;
 2. Er vindt een algemene heroverweging plaats van nieuwe en nog te stoppen investeringen, ongeacht de fase waarin de besluitvorming en uitvoering zich bevindt;
 3. De vacaturestop en het bevriezen van het niveau van externe inhuur worden voorlopig gehandhaafd, en zij worden aangevuld met een actief mobiliteit- en herplaatsingsbeleid.
- Aangezien deze maatregelen onvoldoende soelaas bieden, en bovendien niet op redelijk korte termijn leiden tot verlichting van de financiële problematiek, heeft het zittende college begin maart 2006 de opdracht gegeven aan de algemeen directeur om tevens *meer specifieke* maatregelen (aanvullende bezuinigingen) uit te werken.

Voor elk van de bovenstaande maatregelen moet duidelijk worden afgesproken:

- wat houdt het precies in;
- hoe wordt de afspraak bewaakt en door wie;
- hoe wordt de financiële effectiviteit van de maatregelen bepaald;
- onder welke voorwaarden (inhoudelijk en procedureel) kan *incidenteel* worden afgeweken van de maatregel (bijvoorbeeld bepaalde economisch rendabele investeringen).

Deze uitwerking van bovenstaande kan deel uitmaken van de in de Kadernota 2006 vast te stellen definitieve maatregelen.

Toezeggingen

In dit dossier zijn de volgende onderwerpen nog niet voldoende uitgewerkt:

- Bij de bestuursrapportage 2005-3 hebben wij u nadere informatie toegezegd over de berekeningssystematiek van de rijksbijdrage van de WWB en een analyse van het aantal Haarlemse bijstandsgerechtigden in vergelijking met landelijke aantallen. Op dit moment is deze informatie nog niet volledig beschikbaar. Wij zullen de toegezegde informatie uiterlijk bij de Kadernota ter besluitvorming aan u voorleggen. Zie ook bijlage D bij deze rapportage;
- Bij de Kadernota 2006 zullen wij u voorstellen doen aangaande taakreductie en formatievermindering bij de sector Stedelijke Ontwikkeling. Deze zullen ertoe leiden dat vanaf 2007 geen nadeel zal optreden op de personeelslasten;
- Op dit moment vindt overleg plaats met het Servicebedrijf Haarlem (SBH) van Stadswerk over de onderdelen van het groenbestek die SBH voor zijn rekening kan nemen. Bij de werkzaamheden van SBH is een vast groep werknemers van Paswerk ingeschakeld. Nadat de keuze voor het SBH-pakket is bepaald, kan overleg plaatsvinden met Paswerk over andere besteksonderdelen. Wij zullen u nader informeren over Stadswerk over de onderdelen van het groenbestek die SBH voor zijn rekening kan nemen bij de opstelling van de Kadernota 2006. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de mogelijke positieve financiële gevolgen hiervan voor Paswerk;
- Uiterlijk bij de Kadernota 2006 zullen wij u een separate nota voorleggen over de stelpost personeelsontwikkeling;
- Door de vele ontwikkelingen op salarisgebied (sociale lasten en premies, invoering nieuw zorgstelsel, (pre)vut, IZA niet actieven e.d.) kunnen wij zo vroeg in het jaar nog geen volledige informatie leveren over de ontwikkeling van de personeelskosten. Dit geldt voor de lasten die samengaan met het gemeentelijk personeel, maar ook voor de gevolgen voor de door de gemeente gesubsidieerde instellingen. Uiterlijk bij de Kadernota 2006 zullen wij nader rapporteren over dit onderwerp.

Ter zijde:

Wij hebben uw kritiek op p.m.-ramingen in eerdere bestuursrapportages ter harte genomen. In deze rapportage hebben wij de bedragen zo goed mogelijk ingeschat. Daar waar dat echt niet mogelijk was om een bedrag te ramen, geven wij een marge aan van de minimale en de maximale omvang van de financiële afwijking.

3. Financiële afwijkingen begroting 2006 en latere jaren

3.1 Onderwerpen bestuursrapportage 2005-3

In deze paragraaf geven wij u inzicht in de structurele doorloop van de onderwerpen die expliciet in de bestuursrapportage 2005-3 zijn vermeld:

- WVG
- bijzondere bijstand
- WWB bijstandsuitkeringen 65- / WWB werkdeel
- bezuinigingen / frictiekosten MZK en OSK
- inkomsten bouwleges (o.a. in relatie tot digitalisering bouwarchief)
- taakstelling afstoten niet strategisch bezit en samenhang ontwikkeling reserve boven boekwaarde
- personeelslasten (rendabel / onrendabel) sector Stedelijke Ontwikkeling
- budgetten sector Stedelijke Ontwikkeling RBBS en ISV
- gevolgen BTW-compensatiefonds

Korte toelichting op de teksten

Bij de meldingen is zo veel mogelijk een splitsing aangebracht tussen de financiële afwijkingen enerzijds, en mogelijke dekkingen en beleidswijzigingen anderzijds (met andere woorden: er is gestreefd naar een bruto verantwoording).

N.B. Uitgangspunt voor de afwijkingen is de vastgestelde begroting 2006. De structurele doorwerking van de afwijkingen alsmede het effect van de mogelijke dekkingen en/of maatregelen treft u aan in de bijlage.

A. Onderwerpen uit de bestuursrapportage 2005-3

3	PD	WVG	150	N	I/S	Bij de analyse van de WVG is rekening gehouden met de verwachte resultaten van de aanbesteding op de hulpmiddelen. Als Paswerk meegenomen wordt in de gunning wordt het nadeel voor 2006 geraamd op € 150.000. Dit kan overigens wel gunstige gevolgen hebben voor de resultaten van Paswerk. Bij deze raming is uitgegaan van: huursysteem van de hulpmiddelen in plaats van het huidige koopsysteem; overname van de voorraad door de nieuwe leverancier; beperkte prijsstijging. Vanaf 2007 wordt de WVG opgenomen in de WMO. De gevolgen hiervan zijn nog niet bekend. De mogelijke financiële gevolgen van zowel het al dan niet aanbesteden bij Paswerk als de invoering van de WMO hebben wij opgenomen in de risicoparagraaf.	In principe blijven de uitgaven van de WVG binnen het geraamde budget voor 2006, als u besluit om Paswerk buiten de gunning te laten (voordeel geraamd € 750.000) (; derhalve 900.000 voordeliger dan uitbesteden aan Paswerk). Het verwachte negatieve resultaat 2005 van € 150.000 (is inclusief Paswerk) zou zonder de verwachte voordelen uit onder meer de aanbesteding ca. € 300.000 nadeliger zijn. Het niet meenemen van Paswerk in de gunning zal negatieve gevolgen hebben voor de resultaten van Paswerk (schatting € 700.000). Bij de definitieve gunning die binnenkort plaatsvindt kunnen deze cijfers meer gedetailleerd worden ingevuld. <i>Effect maatregel per saldo 200.000 V</i> Op dit moment vindt overleg plaats met het Servicebedrijf Haarlem (SBH) van Stadswerk over de onderdelen van het groenbestek die SBH voor zijn rekening kan nemen. Bij de werkzaamheden van SBH is een vast groep werknemers van Paswerk ingeschakeld. Nadat de keuze voor het SBH-pakket is bepaald, kan overleg plaatsvinden met Paswerk over andere besteksonderdelen. Wij zullen u nader informeren over dit onderwerp bij de opstelling van de Kadernota 2006. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de mogelijke positieve financiële gevolgen hiervan voor Paswerk.
---	----	-----	-----	---	-----	---	--

4	MO	(Frictiekosten) bezuinigingen MZK	250 <i>(risico- para- graaf)</i>	N	I	Als gevolg van een structurele bezuiniging van 400.000 euro op de subsidie van het MZK (200.000 euro per 2006 en 200.000 per 2007) voert het MZK een aantal personele maatregelen uit, die tot frictiekosten leiden. De frictiekosten zijn berekend op maximaal 640.000 euro. Aangezien de gemeente Haarlem tezamen met twee kleine gemeenten deelneemt aan de Gemeenschappelijke Regeling MZK ziet de gemeente zich genoodzaakt een bijdrage te leveren aan deze frictiekosten. In de bestuursrapportage 2005-3 is besloten de eerste tranche ad 137.000 euro aan het MZK te vergoeden. Op 15 februari heeft de raad besloten daarnaast een bedrag van 250.000 euro beschikbaar te stellen uit het budget 'Niet uitvoerbare bezuinigingen 2006'. Het restant ad 250.000 euro is als risico opgenomen in de risicoparagraaf.	Naar onze mening zijn de mogelijkheden om de frictiekosten te verlagen beperkt. <i>Effect maatregel nihil</i>
4	MO	(Frictiekosten) bezuinigingen OSK	200 <i>N.B. betreft 2005</i>	N	I	De Jaarrekening van het OSK geeft een voorlopig tekort aan van € 201.000. Dit is conform de verwachting bij de laatste bestuursrapportage. Het gaat hier om voornamelijk het afkoopbedrag dat in 2005 aan ABP/Loyalis is betaald in verband met het vervroegd uittreden van twee medewerkers. Bij de bestuursrapportage 2005-3 is besloten dit bedrag vooralsnog niet ten laste van het concern (frictiekosten) te brengen maar de uitkomst van de jaarrekening af te wachten. De jaarrekening 2005 werd, naast de kosten van de afkoopsommen, negatief beïnvloed door de extra kosten van externe inhuur en noodzakelijke investeringen in een eigen netwerk en nieuwe applicaties. Niettemin kan worden vastgesteld dat ondanks deze extra kosten van inhuur en investeringen het OSK uitsluitend werd geconfronteerd met een overschrijding op de begroting als gevolg van voornoemde afkoopsommen. Indien de afkoopsommen alsnog ten laste van het concern worden gebracht zal de begroting 2006 van OSK dan ook sluitend zijn. Een verwacht tekort in oktober 2005 van € 62.000 kon door lagere overheadkosten voor de ICT en hogere inkomsten uit recente contracten worden voorkomen. Gelet op het vorenstaande is het dan ook irreal om ervan uit te gaan, dat het hiervoor aangegeven rekeningtekort over 2005 ad € 201.000 binnen de begroting van OSK kan worden opgevangen.	Het OSK is dienstverlenend voor een tweetal bestuurscommissies en overige klanten. Basis voor deze dienstverlening zijn langlopende contracten. Op de korte termijn wordt aan kostenbesparing en inkomstenmaximalisatie gewerkt. In 2006 wordt gewerkt aan toekomstperspectief. Het nadeel heeft betrekking op het jaar 2005, en zullen wij daarom betrekken bij de rekening 2005.

7	PD	Bijzondere bijstand	500	N	I/S	Het door ons voor 2005 en 2006 voorgestelde actieve verstrekkingen beleid in de bijzondere bijstand verloopt succesvol. Keerzijde hiervan is dat het beschikbare budget met circa € 0,5 miljoen wordt overschreden. Dit is inclusief het tekort wat wordt veroorzaakt door de financiering van de noodopvang asielzoekers Het beleid 'Het maximale voor de minima' loopt tot en met 2006. Voor 2007 en verder moet het nieuwe beleid worden bepaald, rekening houdend met het daarvoor beschikbare budget. Het financiële risico dat zal optreden als het beleid niet (tijdig) wordt versoerd is meegenomen in de meerjarenraming.	Het geraamde tekort op de uitvoering bijzondere bijstand bedraagt circa 0,5 mln. In de decemberbrief heeft het Ministerie van SZW aangekondigd dat in 2006 voor de uitvoering van de bijzondere bijstand € 35 miljoen aan het gemeentefonds zal worden toegevoegd. Dit betekent voor Haarlem een voordeel op de algemene uitkering van € 320.000. Wij stellen voor om deze middelen <i>incidenteel</i> te betrekken bij het nadeel op het lopende beleid. Daarnaast heeft de raad op 15 februari 2006 ingestemd met ons voorstel om de kosten van de noodopvang asielzoekers gedeeltelijk te dekken uit de UPC gelden (€ 90.000). Het resterende geraamde tekort (€ 90.000) valt binnen de onzekerheidsmarges en laten wij vooralsnog buiten beschouwing. <i>Effect dekking 410.000 V incidenteel.</i> <i>Maatregel</i> Wij geven het nieuwe college in overweging om ingaande 2007 versoerd nieuw beleid vast te stellen met als randvoorwaarde dat binnen het in de begroting 2006 beschikbare budget wordt gebleven.
---	----	----------------------------	-----	---	-----	---	--

7	PD	WWB bijstandsuitkering 65+ en 65 - (i.r.t. stand bestemmingsreserve WWB)	6.600	N	S	Zoals in diverse eerdere bestuursrapportages aangegeven, is er een verschil tussen de meerjarige begrote ontvangsten WWB (49,5 miljoen) en de werkelijke ontvangsten WWB (Definitieve beschikking voor 2005 (6 okt 2005): 45,4 miljoen én voorlopige beschikking 2006 SZW-site 30 jan 2006: 42,9 miljoen). In de meerjarenbegroting 2006 is opgenomen dat jaarlijks een bedrag van € 1.750.000 wordt gedoteerd aan de bestemmingsreserve WWB. Bij de bestuursrapportage 2005-3 hebben wij u nadere informatie toegezegd over de berekenings systematiek van de rijksbijdrage van de WWB en een analyse van het aantal Haarlemse bijstandsgerechtigden in vergelijking met landelijke aantallen. Als bijlage bij de Tussenrapportage treft u de nota “Geldstromen binnen het domein Sociale Zaken en Werkgelegenheid” aan. De toegezegde informatie is nog niet volledig beschikbaar. Wij zullen u deze informatie uiterlijk bij de Kadernota ter besluitvorming voorleggen.	Uitgangspunt van de begroting van de overdrachtsuitgaven WWB dient te zijn dat evenwicht bestaat tussen de verstrekte uitkering van het Rijk en de door de gemeente Haarlem verstrekte uitkeringen. Wij stellen voor de geraamde opbrengsten in de begroting structureel te verlagen met € 3,5 mln ten laste van de algemene middelen. <i>Dekking</i> Wij stellen u voor om af te zien van de jaarlijkse dotatie aan de bestemmingsreserve WWB (€ 1,75 mln per jaar) en dit in te zetten als dekking van het nadeel op de bijstand. Verder verwachten wij op basis van de eerste gegevens over het rekeningresultaat 2005 een mogelijk voordeel van ca. € 4,0 miljoen op de WWB. Onder voorbehoud van het definitieve rekeningresultaat 2005 geven wij u in overweging om dit voordeel te doteren aan de bestemmingsreserve WWB. Het nadeel dat in 2006 per saldo zal optreden (€ 6,6 mln N lagere inkomsten minus € 2,7 mln V debiteuren SZW minus € 1,75 mln V niet doteren aan reserve; per saldo 2,15 mln N) kan dan worden gedekt uit de reserve WWB. Het nadeel op de WWB in 2006 is daarmee volledig afgedekt. Echter, de bestemmingsreserve WWB blijft hierdoor ver achter bij het noodzakelijk geachte niveau van € 5 miljoen. Wij komen op dit onderwerp terug in de risicoparagraaf. <i>Effect dekking: € 1,75 miljoen V structureel en € 2,15 miljoen incidenteel in 2006..</i> <i>Maatregel</i> Het verschil tussen de werkelijke kosten volgens de begroting en de werkelijke opbrengsten van het Rijk wordt veroorzaakt door een achterblijvende daling van het aantal bijstandsgerechtigden in Haarlem ten opzichte van de landelijke ontwikkeling. Wij stellen u voor om dit verschil de komende jaren met aanvullend beleid op het gebied van reïntegratie, versterkte poortwachter en fraudebestrijding te verkleinen zodat in 2009 het gewenste evenwicht (+ maximaal 3,5 miljoen ten laste van de algemene middelen) bereikt kan worden. Tot 2009 zal het tekort als gevolg van het beroep op de bijstand, totdat het evenwicht bereikt is, ten laste moeten komen van de algemene middelen van de gemeente Haarlem voor een bedrag van 3,1 mln in 2006, 1,6 mln in 2007 en 0,1 mln in 2008. <i>Effect dekking: In 2007 zal het tekort afnemen met 1,5 miljoen, in 2008 met daar boven op 1,5 miljoen en in 2009 met nog eens 0,1 miljoen.</i>
---	----	---	-------	---	---	--	--

7	PD	Debiteuren SZW	- 2.700	V	S	De afdeling SoZaWe kent verschillende soorten debiteuren: - Personen, die teveel bijstand hebben ontvangen. Het teveel ontvangen bijstand kan zijn ontstaan uit onrechtmatigheden (fraude) of bijvoorbeeld bij beëindiging van de uitkering, als de feitelijke beëindiging van de uitkering en de datum waarop het bijstandsrecht vervalt verschilt. - Personen, die leenbijstand hebben ontvangen (Wwb); - Personen, die een lening hebben ontvangen in het kader van het ondersteunen van startend ondernemers (Bbz) of ondernemers in financiële problemen (Ioaz); - Personen, die in het kader van schuldenproblematiek een krediet hebben ontvangen (Stadsbank). In hoeverre de gemeente het risico voor deze debiteuren draagt is ondermeer afhankelijk van de mate, waarin de gemeente de uitkeringsregeling afrekent met het Rijk. Voor de "grootste" regeling, de WWB, draagt de gemeente dit risico met ingang van 1 januari 2004 voor 100%. Omdat niet alle debiteuren de opgelegde vordering(en) (kunnen) betalen, de zogenaamde dubieuze debiteuren, heeft de gemeente voor dit risico een voorziening ingesteld. Thans bedraagt de financiële omvang van de voorziening dubieuze debiteuren 80% van het uitstaande debiteurensaldo. Jaarlijks leggen we nieuwe vorderingen op. Jaarlijks ook lossen (ex)-uitkeringsgerechtigden vorderingen af of stellen we vorderingen oninbaar. Deze zaken leiden tot wijzigingen in het debiteurensaldo en daardoor tot wijzigingen in de hoogte van de voorziening met als gevolg kosten en opbrengsten. Het netto resultaat hiervan bedraagt in 2005 naar schatting € 3 miljoen. In feite compenseert dit resultaat het in het "verleden" teveel uitgekeerde onder aftrek van de buiten invorderingsstellingen. Onder gelijkblijvende conjuncturele omstandigheden en een ongewijzigd debiteurenbeheer verwachten wij vooralsnog in de komende jaren in relatie tot de begroting een positief resultaat van € 2,7 miljoen structureel. Het risicopcentage van de voorziening dubieuze debiteuren is zeer bepalend voor dit resultaat. Het huidige percentage van 80% (80% van de uitstaande vorderingen is dubieus) komt grofweg overeen met het landelijk gemiddelde. Inmiddels is aan de accountant gevraagd ons te adviseren bij de vaststelling van een zo juist mogelijk risicopcentage. Hierbij zij opgemerkt, dat een gedeelte van het debiteurensaldo uit fraudevorderingen bestaat en dat een effectief debiteurenbeheer (onder meer het afdoen van oude tot zeer oude vorderingen) ook sneller leidt tot nadering van de "ijzeren" voorraad aan debiteuren. Welke effecten dit op het resultaat zal hebben, dient eveneens nader geanalyseerd en bepaald te worden.	
---	----	-----------------------	---------	---	---	--	--

9	SO	Inkomsten bouwleges/digitalisering bouwarchief	-100	V	I/S	De inkomsten bouwleges zijn sterk afhankelijk van een beperkt aantal grote aanvragen. Hoewel sprake is van een voorlopig vrij constante stroom van omvangrijke bouwprojecten, die grote bouwaanvragen (gaan) genereren, blijft per jaar de realisatie van de begrotingspost ongewis. Dit geldt ook voor de met de afhandeling belaste capaciteitsinzet (kostenontwikkeling). Een meerjarige raming is thans moeilijk te geven. Dit temeer daar een mogelijke wijziging van de vergunningverlening (omgevingsvergunning) ook consequenties kan hebben voor de legesheffing (Wet Administratieve Bepalingen Omgevingsvergunning: WABO) Voor 2006 hebben wij de reële verwachting (op basis van constante monitoring van de voortgang van diverse projecten), dat over 2006 een meeropbrengst gerealiseerd kan worden van circa € 450.000. Hiervan is € 225.000 noodzakelijk voor de afhandeling van grote aanvragen die eind 2005, begin 2006 zijn ingediend. Een bedrag van € 125.000 is benodigd voor de digitalisering, zodat € 100.000 als meeropbrengst kan worden ingeboekt. Zoals bekend is het project digitalisering bouwarchief is getemporeerd (zie rapportages 2005). Daarmee zijn de kosten 2005 beperkt, maar lopen langer door in 2006. Op basis van de huidige bezetting en voortgang van de werkzaamheden zal het project eind 2006 zijn afgerond. Daarnaast worden in 2006 al maatregelen genomen om een deel van de kosten boven het reeds in de begroting voorziene bedrag van € 200.000 te beperken. De resterende kosten worden gedekt door een flexibele inzet van personeel binnen de sector Stedelijke Ontwikkeling (€ 50.000) en de hiervoor genoemde € 125.000.	Begin 2^e kwartaal zal aan het College een nota worden aangeboden waarin de ontwikkeling van de verschillende categorieën bouwleges, de mate van kostendekkendheid, de ontwikkeling van de kosten en de mogelijke bijstelling van het trap-op-trap-af-systeem zijn uitgewerkt. In de loop van 2006 zal meer duidelijkheid gaan ontstaan over de omgevingsvergunning en de mogelijke effecten op de legesheffing. De ontwikkelingen op rijksniveau worden extra in de gaten gehouden. Voor de risico's in de bouwleges in de latere jaren (vanaf 2008) verwijzen wij naar de risicoparagraaf.
9	SO	Taakstelling afstoten niet strategisch bezit (i.r.t. stand bestemmingsreserve boven boekwaarde)		V/N	I	De kaders voor de verkoop van het bezit over de jaren 2006-2009 zijn door het College vastgesteld. Op basis van de geplande verkopen wordt de afdracht van € 2 miljoen haalbaar geacht. Per jaar kunnen zich echter schommelingen voordoen in de feitelijke realisatie. De stand van de reserve boven boekwaarde is eind 2005 vrijwel nihil. Op de reserve rusten nog taakstellingen voor de komende jaren mbt de 'onrendabele toppen', de nog geplande overdracht restant woonwagens, de extra kosten groot onderhoud (niet uit het onderhoudsbudget en huuropbrengsten te realiseren) en de mogelijke frictiekosten bij de vermindering van de beheerformatie	Conform de nota afstoten bezit 2006-2009 zal zoveel als mogelijk het bezit worden afgestoten (waarmee de opbrengst hoger kan worden dan de vastgestelde taakstelling en de op de reserve rustende verplichtingen, zodat een buffer gecreëerd kan worden voor de onderhoudskosten in de toekomst). Alleen strategisch bezit zal worden behouden. De onderhoudssituatie van het te behouden bezit zal ihkv de actualisering van het MeerJaren Onderhoudsprogramma (MJOP) in beeld worden gebracht. De mogelijkheden van vermindering van de kosten van de overdracht woonwagens worden nader onderzocht.

5 6 9	SO	Personeelslasten (rendabel/onrendabel) sector SO	Marge van 250 – 500 (in telling 375)	N	S	De afgelopen jaren is de formatie van de sector onder druk van de bezuinigingen in aanzienlijke mate gerendabiliseerd (personele en overheadkosten worden ten laste gebracht van specifieke subsidies, bijdragen derden en grondexploitaties). Daarmee is een groot deel van de formatie (inmiddels circa 45%) afhankelijk geworden van dekkingsmiddelen anders dan de begroting, die slechts op projectbasis aanwezig zijn. Daarmee wordt de dekking van relatief vaste (salaris/overhead)kosten afhankelijk van niet structurele werkzaamheden. Vooralsnog is het meerjarig beeld voor de projecten en grondexploitaties (zie bijlage) nog zodanig dat dekking de komende jaren aanwezig lijkt. Risico's in deze zijn de grenzen aan deze incidentele dekkingsmiddelen (bijv. VTUpercentage), de gewijzigde voorwaarden rond de BDUGelden (alleen in te zetten voor directe projectactiviteiten en niet of beperkt voor bijv programma's, indirecte (beheer)werkzaamheden e.d.) en gewijzigde inzichten rond het grondbeleid en de optimalisering van projecten. Knelpunten kunnen zich voordoen bij de aansturing van de programma's, stedenbouwkundige discipline en de beleidscapaciteit (strategie)	<i>Maatregelen</i> Binnen de sector worden de ontwikkelingen (plus en min) nauwkeurig in kaart gebracht. Vacatures die ontstaan worden waar mogelijk slechts tijdelijk ingevuld (binnen de kaders van de afdrachtverplichtingen). Aan te houden vacatures en noodzakelijke afdracht in verband met de vacaturestop zullen zonder meer leiden tot schrappen van werkzaamheden, die aanvankelijk in het werkplan en het beleidsprogramma waren opgenomen. Wij zullen u bij de Kadernota 2006 voorstellen doen aangaande taakreductie en formatievermindering. Deze zullen ertoe leiden dat vanaf 2007 geen nadeel zal optreden op de personeelslasten. <i>Dekking</i> Wij stellen voor om het nadeel over 2006 ten laste te brengen van het (incidentele) voordeel op het budget RBWS van € 350.000 (zie volgende melding).
9	SO	Budget RBWS	- 350	V	I	De voorziening RBWS is bedoeld om de uitfinanciering van de oude regeling Besluit Woninggebonden Subsidies tot maximaal 2020 mogelijk te maken. Als gevolg van de gunstige renteontwikkeling in de afgelopen jaren kan een bedrag van circa € 630.000 worden onttrokken aan de voorziening, zonder dat daarmee het nakomen van de toekomstige verplichtingen in gevaar komt. Door de raad is inmiddels besloten om 280.000 aan te wenden voor het programmamanagement Zomerzone 2006, zodat nog 350.000 beschikbaar komt als achtervang voor het rekeningresultaat 2006. De voorziening komt daarmee na aftrek van de reeds besloten en nog in bestuurlijke voorbereiding zijnde onttrekkingen op een stand van circa 1,5 miljoen. Bij een renteontwikkeling tussen de 5 en 9 % is dit bedrag voldoende om de uitfinanciering in de laatste jaren (de rijksbijdrage stopt dan) nog veilig te stellen. Jaarlijks kan worden vastgesteld in welke mate de omvang van de voorziening is gemuteerd en mogelijk een verdere vrijval aan de orde is.	<i>Bestemming</i> Wij stellen u voor om het voordeel op de voorziening RBWS in 2006 incidenteel in te zetten voor het nadeel op de personeelslasten sector SO over 2006. <i>Effect bestemming 350.000 V.</i>

9	SO	ISV-verlaging AU	250 -250	N V	S I	De verlaging van de Algemene uitkering als gevolg van de vervallen weging van de SV-component vindt in 10 tranches plaats (totaal 2,5 miljoen) De eerste 4 tranches zijn inmiddels structureel in het meerjarig financieel beeld verwerkt. Eenmalig is de tranche 2006 (ad € 250.000) alsnog bij raadsnotie ingezet tbv het onderhoud (motie 46) en wordt dekking hiervan voorzien uit de resterende middelen ISV1. De nog resterende tranches dienen in het meerjarig financieel beeld te worden verwerkt.	De omvang en het karakter van deze rijksbezuinigingen is van zodanige aard, dat oplossingen niet uitsluitend binnen de stedelijke vernieuwing (inmiddels merendeels rendabel) gevonden kunnen worden. Wij geven u in overweging op bij de Kadernota 2006 kaderstellende maatregelen te nemen waarmee het uitgavenniveau ISV gelijke tred houdt met de beschikbare middelen.
11	CS	BTW (i.r.t. bestemmingsreserve BTW-compensatiefonds)	1.500 - 830	N V	S S	In de bestuursrapportage 2005-3 meldden wij u dat over 2003 en 2004 landelijk meer is gedeclareerd ten laste van het BTW-compensatiefonds dan was verwacht. Aangezien het Gemeentefonds een van de voedingsbronnen van het BTW-compensatiefonds vormt, zal dit leiden tot grotere uitnamen uit het Gemeentefonds dan eerder geraamd. Voor de verwachte uitnamen over de jaren 2003 en 2004 hebben wij in totaal € 2,35 miljoen gereserveerd om deze op te kunnen vangen. Echter, ook over de jaren 2005 en later zal de gemeente worden geconfronteerd met uitnamen uit het Gemeentefonds. Voor de begroting 2006 gaan we ervan uit dat deze jaarlijks landelijk maximaal € 300 miljoen zal bedragen, en minimaal € 150 miljoen. Daarvan zal de Haarlemse bijdrage ca 1% zijn ofwel minimaal € 1,5 miljoen. Dit nadeel wordt deels geneutraliseerd door het verwachte (structurele) voordeel op de algemene uitkering vanaf 2006 dat voor dit doel is gereserveerd (zie CS/cf 2005/88). Binnen de bestemmingsreserve BTW Compensatiefonds zijn geen middelen beschikbaar (zie ook toelichting bij verwachte rekeninguitkomst 2005).	<i>Dekking</i> Daarnaast zal terug te vorderen BTW bij Gemeenschappelijke Regelingen naar verwachting circa. € 100.000 meer opbrengen dan is begroot. <i>Effect dekking: 100.000 V</i> <i>Maatregelen</i> In 2005 is geen invulling gegeven aan de mogelijkheid om binnen de gemeente budgetten te korten voor terug te vorderen BTW op uitzendkrachten. In theorie is het mogelijk om dat met ingang vanaf 2006 wel te doen. Uitzendkrachten worden echter niet afzonderlijk gebudgetteerd in de begroting, waardoor een taakstelling voor een groot deel neerslaat op andere posten in de begroting. Terugdringen van het aantal uitzendkrachten, en daarmee verlaging van de kosten, wordt daarmee niet bereikt. Bij de algemene maatregelen elders in deze Tussenrapportage geven wij u daarom in overweging om de personeelsstop te verlengen. Haarlem constateert met de andere 100.000+ gemeenten dat de onzekerheid met betrekking tot de mogelijke financiële consequenties van het BCF zeer onwenselijk is. Aan de hand van de door het rijk uit te brengen evaluatie zal worden gezien in hoeverre een gezamenlijke reactie, al dan niet samen met de VNG, richting het rijk opportuun is.

3.2 Aanvullende onderwerpen en realisatie van eerder ingezette bezuinigingen

In deze paragraaf geven wij u inzicht in de onderwerpen die weliswaar niet aan de orde zijn gekomen in de bestuursrapportage 2005-3, maar waarvan wel bekend is, dan wel een redelijk vermoeden bestaat dat daar – bij niet tijdig bijsturen – financiële problemen zullen ontstaan (onderdeel B1).

Verder informeren wij u over het realiseren van de bezuinigingen (inclusief verzelfstandigingen), en dan met name wanneer deze niet of niet tijdig financieel worden gerealiseerd (onderdeel B2).

N.B. Uitgangspunt voor de afwijkingen is de vastgestelde begroting 2006. De structurele doorwerking van de afwijkingen alsmede het effect van de mogelijke dekkingen en/of maatregelen treft u aan in de bijlage.

B. Aanvullende onderwerpen en realisatie bezuinigingen

B1. Aanvullende onderwerpen

4	MO	Exploitatie cultuurpodia				Allereerst moet worden gesteld dat de vermogenspositie van de SSCH, het Patronaat en de Toneelschuur zorgelijk is. Momenteel wordt onderzocht welke financiële gevolgen de nieuwe huisvesting voor de culturele instellingen heeft. Voor het Patronaat en de Philharmonie wordt op basis van de financiële gegevens over het laatste kwartaal/half jaar berekend welke extra kosten de nieuwe huisvesting voor de instellingen met zich meebrengen (quick scan).	
		SSCH	100	N	I	De SSCH heeft recent de het beleid en de begroting op basis van de resultaten van het eerste half jaar aangepast. Er wordt als gevolg van personele frictiekosten voor het lopende en volgende seizoen een tekort van € 100.000 verwacht.	
			Marge van 0 – 200 <i>(in telling 100)</i> <i>N.B. vanaf 2008</i>	N	S	Let wel: momenteel ontvangt de SSCH een dubbel subsidie voor slechts een podium. Zodra de Stadsschouwburg haar deuren opent zal de exploitatie opnieuw bekeken moeten worden. Vooralsnog is hiervoor een ruwe schatting gemaakt. Vanaf 2008 zal een extra subsidie van 0 tot 200.000 euro noodzakelijk kunnen zijn om de programmering op peil te houden. Begin 2007 zal hiervoor een eerste indicatie gegeven kunnen worden.	
		Patronaat	Marge van 0 – 150 <i>(in telling 75)</i>	N	S	Er zijn momenteel nog geen resultaten over het eerste kwartaal nieuwbouw Patronaat bekend. De directiewisseling bemoeilijkt het verkrijgen van inzicht in de gevolgen voor de exploitatie van het podium. Op basis van ruwe schattingen wordt gedacht aan een benodigd extra bedrag van 0 tot 150.000 euro structureel.	
		Toneelschuur	Marge van 0 – 105 <i>(in telling 53)</i>	N	I	Voor de Toneelschuur is al een berekening van de extra huisvestingskosten gemaakt (130.000 euro netto) en is in de Cultuurnota besloten per 2007 een structurele verhoging van het subsidie van 75.000 euro toe te kennen. Voor de tussenliggende periode 2005-2006 wordt, ondanks een aantal maatregelen van de Toneelschuur, een tekort van 50.000 euro/jaar verwacht. In de nota Exploitatie Toneelschuur (Cultuur/2004/917) is besloten dat de Toneelschuur voor dit tekort een lening zal worden aangeboden. Wij geven in overweging het incidentele tekort ondanks dit eerdere besluit, aan te vullen, zodat de Toneelschuur financieel een gezonde start kan maken.	

4	MO	Huurcontracten cultuurpodia	Marge van 400 – 2.000 <i>(in telling 0)</i>	N	S	Voor de nieuwe cultuurpodia stijgen zowel de gebruikers- als eigenaarlasten. De gebruikerslasten zijn volgens afspraak verwerkt in de exploitatie van de culturele instellingen (zie boven). De eigenaarlasten (=gemeente) worden in principe meegenomen in de kostendekkende huursom. Het betreft eigenaarlasten als verzekeringen, lokale belastingen, servicecontracten, onderhoud etc. Voor deze meerkosten is geen dekking, noch bij de gemeente noch bij de cultuurpodia. Het betreft kosten die voorheen niet of nauwelijks in rekening werden gebracht bij de cultuurpodia. Als deze kosten deel uitmaken van de kostendekkende huur, zal een tekort optreden bij de cultuurpodia. De cultuurpodia is toegezegd dat de meerkosten een op een via huursubsidie vergoed zullen worden. Momenteel wordt onderzocht welke variant van kostendekkende huur zal worden toegepast: Bij de minimale variant is alleen sprake van een het in rekening brengen van kapitaallasten en verzekeringen en lokale lasten, in de maximale variant zijn ook bijv. beheerskosten, frictiekosten leegstand, reserveringen voor planmatig en groot onderhoud, onderhoudscontracten theatertechnische installaties etc. etc. opgenomen. Mede gezien het feit dat de meerjarenonderhoudsplanung nog een nadere bestudering vraagt heeft de werkgroep Huurcontracten cultuurpodia geconcludeerd dat het nog te vroeg is om een nadere specificatie van de meerkosten te geven. De raming loopt dan ook uiteen van 400.000 euro tot 2 miljoen voor de vier podia.	
4	MO	Vermogenspositie MZK	Marge van 400 – 500 <i>(in telling 450)</i> <i>N.B. in 2007</i>	N	I	Rond de gesubsidieerde instelling MZK spelen verschillende zaken. Het MZK heeft een taakstelling van 400.000 euro (zie melding in de Bestuursrapportage 2005-3) en het MZK maakt deel uit van het op te richten CCVT. Als gevolg van de taakstelling heeft de gemeenteraad besloten een deel van de frictiekosten die deze tot gevolg heeft te vergoeden. T.a.v. het samenwerkingsproject CCVT zijn de financiële kaders bepalend voor de vormgeving van het nieuwe centrum. Daarnaast speelt het volgende. De vermogenspositie van het MZK is uitermate slecht. De betrokken gemeenten en het MZK zijn voornemens de Gemeenschappelijke regeling te beëindigen. Voorwaarde voor het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling MZK, is dat het negatief vermogen wordt aangevuld. Beëindiging van de Gemeenschappelijke Regeling is noodzakelijk om het MZK meer op afstand van de gemeente te laten functioneren en om het nieuwe CCVT te kunnen oprichten.	Bezien zal worden in welke mate de andere deelnemende gemeenten een bijdrage hieraan kunnen leveren. Zie nota Cultuur/2005/699
4	MO	Gebruikersruimte Spaarne 106	85 <i>N.B. betreft 2005</i> 131	N N	I I	Bij het afsluiten van de jaarrekening 2004 zijn de door MO gereserveerde middelen tbv Spaarne 106 op verzoek van de concerncontroller vrijgevalen tgv de algemene middelen. Hierbij is toegezegd dat dit bedrag in latere jaren op aanvraag weer beschikbaar zou komen tbv Spaarne 106. Voor 2005 is € 85.000 noodzakelijk, te betrekken bij de rekening 2005. In 2006 wordt de resterende € 131.000 uitgegeven.	

4	MO	Topsportbeleid	30	N	S	Het topsportbeleid is in 2002 vastgesteld, echter zonder budget. Als beleid wordt geactiveerd kost dit euro 200.000 per jaar. Op dit moment zijn toezeggingen gedaan door portefeuillehouder over de ontwikkeling lootschool euro 30.000 over 3 jaar.	
4	MO	Herinrichting van der Aart sportpark	250	N	I	Voor het project herinrichting van der Aart Sportpark moet nog een oplossing moet worden gezocht voor het geraamde tekort ad ca. € 250.000.	Onderzocht wordt de mogelijkheid extra inkomsten uit de verhuur/erfpacht van de grond aan Puk te verkrijgen maar dat zal slechts een zeer beperkte bijdrage opleveren.
4	MO	Houtvaart	100	N	I	Het krediet restauratie/renovatie voor zwembad De Houtvaart is naar verwachting ontoereikend. Bij de overdracht van de uitvoering van het project van de gemeente naar de SSH – waarvoor een convenant is afgesloten tussen de verantwoordelijk wethouder en de SSH – is onvoldoende aandacht besteed aan het gegeven dat in de beginfase van het project reeds € 100.000 is uitgegeven. Over dit onderwerp is een uitgebreid dossier beschikbaar.	Afwijking betreft kapitaallasten.
7	PD	Stadsbank: Wet Fido/kredieten	125	N	S	Op grond van het besluit van de raad in 2005 is besloten om de kredieten van de Stadsbank uit te besteden. Een belangrijk argument vormde het feit dat de rekening van het product “kredieten” de afgelopen jaren een negatief saldo liet zien. Ook voor 2005 zal dat nog het geval zijn. Inmiddels zijn de nieuwe kredieten uitbesteed aan de Kredietbank Noord-West in Alkmaar en is de stadsbank omgevormd tot bureau schuldhelpverlening en budgetbeheer. Om verder kosten te voorkomen willen wij in 2006 de oude kredieten liquideren. Vooralsnog verwachten wij dat binnen de huidige voorzieningen (dubieuze debiteuren kredieten en leningen) te kunnen doen. De begroting 2006 kent nog een taakstelling Fido van 150.000 euro. Deze taakstelling zal grotendeels niet gerealiseerd worden. Dit betekent een structureel nadeel van € 125.000.	

7	PD	Paswerk	2006: 700 en 2007: 300	N	S	Het bestuur van Paswerk heeft op grond van factsheets tot en met nov. 2005 geschat een tekort te hebben van 2,2 miljoen. Dat is inclusief 0,6 miljoen boete herindicatie 2003. Momenteel is de gemeente verantwoordelijk voor 80%, zijnde: 1,8 miljoen. Momenteel is een voorziening getroffen van 1,5 miljoen (besluit 30 nov 2005, Szw/2005/747). Verder is aangegeven dat de gemeente de jaarafrekening 2005 wil zien, alvorens te bepalen wat het definitief tekort is. Zo loopt nog een geschil tussen Paswerk en het ministerie, waarbij Paswerk de subsidiebeschikking 2005 aanvecht. Op basis van een risico-inschatting door de directie van Paswerk gaan wij uit van een nadeel van € 700.000 over 2006 en een nadeel van € 300.000 over 2007. Inmiddels werkt Paswerk aan een verbeterplan.	Rekening 2005 en het verbeterplan afwachten en dan inschatten wat het risico voor 2006 zal zijn. Het risico zou op grond van de ramingen van nov. 2005 en zonder verbeterplan neerkomen op maximaal 80% van 1,6 miljoen. Volgens de directeur Paswerk (6 februari 2006) zal de jaarrekening 2005 in mei gereed zijn. Mede ook omdat Paswerk vanwege de verkiezingen tijdelijk geen bestuur heeft. Meer opdrachten van gemeente zijde voor Paswerk hebben een positief effect op de resultaten van Paswerk en het daarmee samenhangende risico van de gemeenten Haarlem.
7	PD	Bijzondere Regelingen (ioaw, ioaz, wwik, bbz)	160	N	S	Het tekort op dit produkt wordt veroorzaakt door een groter beroep op de BBZ. Het starten als zelfstandige is een vorm van reïntegratie die we strategisch niet willen ontmoedigen.	Primair zou het tekort moeten worden gedekt uit de bestemmingsreserve WWB. Aangezien de stand van deze reserve de komende jaren nihil is, geven wij u in overweging om het structurele tekort te dekken uit de algemene middelen.
7	PD	Kinderopvang: WKO	-200	V	I	De Wet Kinderopvang is in 2005 van kracht geworden. De eigen bijdrage van ouders is fors toegenomen, waardoor minder ouders een beroep doen op kinderopvang. Het aantal ouders dat een beroep doet op een sociaal medische indicatie vertoont wel een stijgende lijn. De budgetten voor reguliere kinderopvang, 358.000 euro, en voor sociaal medische kinderopvang, 155.000 zijn in 2005 niet uitgeput. Ook voor 2006 wordt een onderschrijding verwacht. Mogelijk dat het Rijk haar budgetten gaat bijstellen voor 2006 en verder.	
9	SO	Realisatie meerjarenplan Bestemmingsplannen	150	N	I	Het meerjarenplan Bestemmingsplannen is bestuurlijk vastgesteld. De doelstelling van het plan is om ook in 2007 te komen tot (het opstarten van) de vervaardiging van actuele (niet ouder dan 10 jaar) bestemmingsplannen voor het gehele Haarlems grondgebied. Het niet realiseren van deze doelstelling kan financiële consequenties hebben (zie risico's).	In de nota meerjarenplan is op basis van een risico-analyse een alternatieve aanpak geschetst, die weliswaar minder risico's in zich draagt, maar niet het risico van derving van legesopbrengsten uitsluit. Om dit risico volledig uit te sluiten is tijdelijke uitbreiding van de capaciteit noodzakelijk (3 fte)
	SO	Verlening subsidies woningbouw/fuca	75	V	S	Vanaf medio 2007 zal de afhandeling en administratie van de subsidies GSSV, RBWS, Fuca e.d. in aantal teruglopen. Daarmee samenhangend zal de capaciteitsinzet in de jaren 2008 tm 2010 geleidelijk afnemen tot een niveau van circa 0,25 fte, Belangrijk omslagpunt zal liggen in 2009 als de organisatie in nieuwe vorm definitief van start gaat. (2008: € 50.000 en 2009 e.v. € 75.000)	De geleidelijke terugloop zal mogelijk met enige frictie gepaard gaan; tijdige inbouw van de werkzaamheden in (nieuw te vormen) eenheden is aangewezen.

10	SB	Begraafplaatsen	120 110	N N	S S	De administratie van de begraafplaatsen geschiedt op basis van het kasstelsel. Klanten betalen echter niet voor een eenmalige dienst, maar ook voor het onderhoud en huur van graven voor de periode van 10 (algemeen graf) of 20 jaar (huurgraf). Dit billijkt de overgang naar een kosten-batenstelsel. De keuze voor een stelselwijziging brengt met zich mee dat de begraafplaatsen jaarlijks een groot gedeelte van de inkomsten moeten reserveren en bovendien gelden zullen gaan onttrekken uit deze reserve ten behoeve van de exploitatie van het terrein. De stelselwijziging wordt nu belemmerd door de afwezigheid van een dergelijke reserve. Het begrotingseffect is ongeveer € 120.000, negatief als gevolg van het verschil tussen de vrijvallende dotatie en de te plegen jaarlijkse dotatie. Daarnaast valt de opbrengst grafleges inmiddels structureel tegen. Een analyse volgt maar in ieder geval valt op dat de laatste jaren van een dalend aantal begrafenissen en grafhuurverlengingen sprake is.	
11	CS	Reorganisatie gemeentelijke organisatie	2006: 480 2007: 450	N	I	Over de proceskosten reorganisatie 2006 is besloten dat deze t.l.v. de opbrengstenraming externe instroomstop zullen worden gebracht (€ 480.000).	Inzake de doorloop 2007, noodzakelijke investeringskosten alsmede de frictiekosten (herplaatsing personeel, om- en bijscholing, kosten van begeleiding) is het volgende uitgangspunt van kracht: Doorloop proceskosten 2007 (voorlopige inschatting € 450.000), zullen ten laste van de loonsom worden gebracht door het openhouden van vacatures in afwachting van de reorganisatie. Ditzelfde geldt voor de frictiekosten. Noodzakelijke investeringskosten zullen door prioriteitstelling binnen de beschikbare ICT investeringsbudgetten van dekking moeten worden voorzien
11	CS	Taakstelling Europese aanbesteding	139	N	S	In de begroting 2006 van de concernstaf is een concernbrede taakstellingen opgenomen "Europese aanbesteding". Na bespreking van deze stelposten in het controllersoverleg is geconstateerd dat het realiseren van genoemde taakstellingen op de gebieden waar zij betrekking op hebben niet mogelijk is. De opbrengsten Europese aanbesteding zijn in de afgelopen jaren per Europese aanbesteding ingezet (zie b.v. voordeel aanbesteding accountant in 2006). Hierdoor wordt deze algemene taakstelling niet gerealiseerd (is ook in 2005 niet gerealiseerd).	Wij geven u in overweging om pecifieke producten aan te wijzen waar voordelen kunnen worden gerealiseerd.
11	CS	Taakstelling besparing uitzendkrachten	120	N	S	In de begroting van de sectoren zijn nauwelijks kosten uitzendkrachten begroot. Indien deze taakstelling over de sectoren wordt verdeeld zal de korting derhalve aan andere budgetten moeten worden toebedeeld.	

11	CS	Stelpost personeelsontwikkeling	450 -450	N V	S S	In de concernstafbegroting is een stelpost personeelsontwikkeling opgenomen van € 450.000 structureel.	De volgende concrete verdeling voor personeelsontwikkeling wordt voorgesteld. Zonder aangegeven dekking zou e.e.a. tot nadelen in de uitvoerbaarheid van de begroting 2006 leiden: - Arbeidscommunicatie (€ 50.000) - Programmamanager (€ 100.000) - Doorontwikkeling financieel systeem (€ 100.000) - Financiële invulling “boekje aan regelingen”(€ 100.000) - Arbeidsjurist POI (€ 35.000) - Arbeidsverzuim POI (€ 40.000) Applicatie mobiliteit en loopbaan FD (€ 25.000). Uiterlijk bij de Kadernota 2006 ontvangt u een separate nota over dit onderwerp.
11	CS	Verhogen bedrag activeren van investeringen van € 5.000 naar € 25.000		N/V	S	Het verhogen van het minimumbedrag van te activeren investeringen kan op termijn leiden tot een besparing, enerzijds doordat de kosten van het in één keer ten laste brengen van de exploitatie ten opzichte van afschrijven/rente goedkoper is en anderzijds door verlaging van de administratieve lasten doordat deze kleine investeringen niet langer in de objectenadministratie hoeven te worden verwerkt. Omdat een verhoging van het minimumbedrag op korte termijn tot forse nadelen zal leiden, wordt voorlopig van deze maatregel afgezien.	

11	CS	Algemene uitkering	-320	V	S	Sinds het uitkomen van de begroting 2006 is er sprake van één concrete mutatie in de algemene uitkering. Het gaat hierbij om de landelijke toevoeging van € 35 mln voor de bijzondere bijstand. Voor Haarlem komt dat neer op een extra bedrag van € 320.000.	<i>Dekking</i> Gezien het tekort op de bijzonder bijstand wordt het voordeel over 2006 <i>incidenteel</i> aangewend om dit af te dekken. Vanaf 2007 geldt een nieuw beleid. Gelet op het feit dat Haarlem in vergelijking met andere gemeenten relatief veel geld uitgeeft voor de bijzondere bijstand geven wij het nieuwe college in overweging het voordeel op de algemene uitkering vanaf 2007 te reserveren voor de verbetering van de financiële positie. In afwachting van nadere berichten over de invulling van de rijksuitgaven en de mogelijke financiële gevolgen van de aantrekkende economische groei uit te gaan van een voordeel op de algemene uitkering voor 2006 in de orde van grootte van € 3 tot € 5 ton.
			Marge van 0 – -500 <i>(in telling - 250)</i>	V	S	Afgezien van dit concrete nieuws zijn er de diverse ontwikkelingen die van belang zijn voor de omvang van de algemene uitkering, maar die zich op voorhand moeilijk laten kwantificeren. Een van deze ontwikkelingen betreft het aantrekken van de Nederlandse economie en de wetenschap dat er voor 2006 diverse extra uitgaven door het rijk zijn aangekondigd, waarvan de financiering nog onduidelijk is. Het is o.a. afhankelijk van de wijze van financiering van de extra rijksuitgaven, of - en hoe - een en ander zich zal vertalen een hogere algemene uitkering. De Voorjaarsnota zal daar meer duidelijkheid over kunnen verschaffen. De overige ontwikkelingen hebben betrekking op onder meer de invoering van de WMO met ingang van 2007 en de voortgaande onzekerheid over de omvang van de uitname uit het Gemeentefonds i.v.m. het BTW compensatiefonds (BCF). Zie hiervoor de tekst bij de onderwerpen bestuursrapportage 2005-3 en de risicoparagraaf.	
11	CS	Ontwikkeling personeelsformatie en – lasten	- 1.000	V	I	Door de vele ontwikkelingen op salarisgebied (sociale lasten en premies, invoering nieuw zorgstelsel, (pre)vut, IZA niet actieven e.d.) kunnen wij zo vroeg in het jaar nog geen volledige informatie leveren over de ontwikkeling van de personeelskosten. Dit geldt voor de lasten die samengaan met het gemeentelijk personeel, maar ook voor de gevolgen voor de door de gemeente gesubsidieerde instellingen. Uiterlijk bij de Kadernota 2006 zullen wij nader rapporteren over dit onderwerp. Vooralsnog doen wij een voorlopige inschatting van € 1 miljoen voordelig (incidenteel in 2006; mogelijke structurele doorloop wordt nader geanalyseerd).	

11	CS	Externe instroomstop	Marge van -400 – -600 <i>(in telling - 500)</i>	V	I		In de begroting 2006 is een opbrengstenraming van 0,7 mln opgenomen voor de externe instroomstop. Inmiddels hebben wij besloten de opbrengstenraming te verhogen met de reorganisatie kosten (€ 480.000). Verder ligt het in de rede om de opbrengstenraming conform werkwijze 2005 te verhogen met de taakstelling werving en selectie (€ 100.000), omdat deze taakstelling niet te realiseren is zolang de instroomstop van kracht is. Daarnaast zal de opbrengstenraming centralisatie administraties (125.000) gerealiseerd moeten worden door het openhouden van vacatures, hetgeen een verhoging van de raming externe instroomstop betekent. Ook voor andere bezuinigingstaakstellingen kan gelden dat het openhouden van vacatures noodzakelijk is om de taakstelling te realiseren waardoor een dubbeltelling de opbrengst externe instroomstop kan ontstaan. Indien het nieuwe college de vacaturestop over heel 2006 gehandhaaft, zal – rekening houdend met bovenstaande posten – een voordeel optreden van tussen de € 400.000 en € 600.000.
11	PD	Opbrengsten OZB Opbrengsten ASH Opbrengsten rioolrechten	Marge van -200 – 200 <i>(in telling 0)</i> Marge van -450 – 450 <i>(in telling 0)</i>	V/N V/N	I I	Op grond van ervaringscijfers is de variatie in de opbrengsten OZB en rioolrechten minder dan 1%. Door de afschaffing van het gebruikersdeel hebben leegstand en kwijtschelding geen invloed meer op de hoogte van de opbrengsten. Door het aannemen van het amendement “de Pater” tijdens de parlementaire behandeling van de afschaffing van het gebruikersdeel OZB derft de gemeente € 101.000. Het Rijk is voornemens dit verlies aan opbrengsten te compenseren. De variatie in opbrengsten voor de afvalstoffenheffing is iets groter (maximaal 3%), omdat we voor de hoogte van deze opbrengsten afhankelijk zijn van de hoeveelheid leegstand op de peildatum. Daarnaast kan de aanslag voor afvalstoffenheffing worden kwijtgescholden.	

11	CS	Rentebaten- en lasten	0	V	S		In de meerjarenbegroting is een structureel rentevoordeel ingebouwd van € 2,1 mln. Een mogelijk extra renteresultaat wordt als incidenteel dekkingsmiddel ingezet. Gezien de verwachte stijging van de rente als gevolg van de aantrekkende economie geven wij u in overweging het lopende beleid te handhaven.
4	MO	Gevolgen CAO gemeentepersoneel en trendvolgers (structureel effect melding bestuursrapportage 2005-3)	92	N	S	Bijstelling trendvolgers noodzakelijk conform bestuursrapportage 2005-3. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de gewijzigde wet- en regeling op het gebied van premies en zorgverzekeringen	

B2. Realisatie bezuinigingen (inclusief verzelfstandigingen)

11	CS	Stelpost bezuinigingen	-50	V	I	Bij B&W besluit MO/Cultuur/2005/699 is besloten dat van de frictekosten MZK € 250.000 ten laste mag komen van de stelpost niet tijdig te realiseren bezuinigingen. De stelpost bezuinigingen bedraagt na de verlaging met € 100.000 als gevolg van motie 46 nog € 300.000 in 2006. Hiermee is voor 2006 nog € 50.000 beschikbaar.	<i>Bestemming</i> Het is de verwachting dat de stelpost ook nodig zal zijn voor andere knelpunten in realisatie bezuinigingen. Wij stellen u daarom voor om het nog beschikbare budget niet vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen.
----	----	------------------------	-----	---	---	--	--

4	MO	Taakstelling formatiekrimp OWG en dekking rendabele formatie OWG	50 – 120	N N	I S	Bij de Kadernota 2004 is tot een substantiële krimp van formatie besloten, gefaseerd tot 2008. Voorts is OWG ook aangeslagen voor de volledige taakstelling op een nader te onderzoeken krimp van formatie op het gebied van maatschappelijke dienstverlening met PD. Ten tijde van de ombuigingsvoorstellen was onvoldoende duidelijk dat een deel van de structurele formatie van OWG gefinancierd was met incidentele middelen (met name Rijksinkomsten). In de loop van 2004 bleek deze dekking slechts gedeeltelijk haalbaar. Voor 2007 ev beloopt dit risico ca. € 120.000. De taakstelling uit de Kadernota, inmiddels aangevuld met een taakstelling ten behoeve van de vorming van het subsidiebureau MO, kan qua krimp van fte in 2006 gerealiseerd worden. Echter, de herplaatsing van minstens 1 medewerker OWG loopt vertraging op zodat in 2006 eenmalig een risico gemeld dient te worden van maximaal € 50.000	Voor dit deel van de OWG problematiek wordt op dit moment allereerst het totale probleem in beeld gebracht op basis van de informatie uit 2002. Eind eerste kwartaal zal, mede op basis van het onderzoek naar de gezamenlijke taakstelling MO/PD een voorstel tot oplossing gedaan worden. Door een actief herplaatsingsbeleid alsmede een maximale bevrozing van restant-vacatures kan het risico ingeperkt worden. Daarnaast dient voor een tweetal BDSsituaties een beroep te worden gedaan tot 2009 op GSB3middelen. Deze middelen zijn als zodanig beschikbaar gesteld voor 2006
4	MO	Bezuiniging Volksuniversiteit	200	N	I/S	Als gevolg van een rechtelijke uitspraak kan het door de raad genomen besluit inzake een bezuiniging op het subsidie, niet worden gerealiseerd. De uitspraak hield verder in dat de raad in overleg diende te treden met de Volksuniversiteit. Het risico strekt zich in elk geval uit over de jaren 2006 en 2007. Er wordt naar gestreefd vanaf 2008 de taakstelling gerealiseerd te hebben.	Naar aanleiding van de gerechtelijke uitspraak heeft overleg plaatsgevonden en is een brief verzonden. Op 6 februari 2006 vindt overleg met de Volksuniversiteit plaats waarin de mogelijkheden om het conflict op te lossen, worden verkend. Blauw in verband met onderhandelingspositie gemeente.

11	CS MO SO	Verzelfstandigingen	Marge van 0 – 500 (in telling 0)	N	S	Aan de verzelfstandigingen is een structurele besparing gekoppeld van € 0,5 miljoen in 2007, oplopend tot € 1 miljoen in 2008. Deze besparing is niet verdeeld over de verschillende verzelfstandigingen die momenteel op haalbaarheid worden onderzocht. Per onderwerp zal worden gezien welke besparing mogelijk is. Daarbij geldt dat het moet gaan om een netto besparing, dus na aftrek van eventuele frictiekosten die per definitie tijdelijk zijn. De onderzoeken verkeren in verschillende stadia, van heel concreet tot eerste verkenning. Het streven is om voor de zomer van 2006 voor alle tien de onderwerpen een principebesluit te nemen, waaruit blijkt of het zinvol is om de verzelfstandiging in de diepte te gaan voorbereiden. Momenteel is voor belastingen dit besluit door de raad reeds genomen. De verwachting is dat hiermee in 2007 een besparing van € 0,45 miljoen te realiseren op basis van schaalvoordelen die optreden door de fusie van de afdelingen van Haarlem en Haarlemmermeer tot een nieuw, verzelfstandigd onderdeel. Uitgaande van een succesvolle afronding van de verzelfstandiging van belastingen, bedraagt het risico op verzelfstandigingen maximaal € 0,5 miljoen indien geen van de andere verzelfstandigingen een besparing oplevert. Verzelfstandigingen die geld kosten in plaats van opleveren zullen niet worden uitgevoerd. Het is echter onwaarschijnlijk dat er helemaal geen besparingen zijn te realiseren. Zelfs als verzelfstandiging van een onderdeel niet opportuun is, kan door een andere werkwijze nog wel sprake zijn van een besparing. Deze andere werkwijze kan bijvoorbeeld aan het licht komen in de onderzoeken, waarin onder andere de prestaties van het eigen onderdeel vergeleken worden met die bij andere gemeenten of in het bedrijfsleven.	
----	----------------	----------------------------	--	---	---	---	--

4	MO	Formatiekrimp hoofd S&R	85	N	I/S	Betrokkene is tijdelijk aangesteld als projectleider verzelfstandiging Sport en recreatie. Dekking projectleiderschap is vanaf 2007 onzeker.	Dekking 2006 is gedeeltelijk gevonden binnen het centrale budget voor verzelfstandigingen. Een aanvraag voor het restant (fase2) wordt nog ingediend. Indien deze dekkingsmogelijkheid vervalt dient dekking zo mogelijk binnen MO plaats te vinden. Voor 2007 is dekking binnen het centrale budget voor verzelfstandigingen onzeker. Dekking binnen MO is voor 2007 uitgesloten. In 2008 zal de situatie bekeken moeten worden in relatie tot de grootscheepse reorganisatie van het concern. Blauw in verband met de persoonlijke levenssfeer.
4	MO	Boven normatieve uitgaven Onderwijs	30 – 50	N	I	In kader van de bezuinigingen T&D tranche I dient een aantal kleine subsidies op het gebied van Onderwijs te vervallen. Eerst in september 2005 is het college een keuze voorgelegd en besloten welke subsidies vervallen. Dit was te laat om de instellingen hiervan in kennis te stellen voor het subsidie 2006. De bezuiniging wordt derhalve in 2007 geëffectueerd. Op dit moment komen overigens bezwaarschriften binnen.	Indien de voorgestelde blokkade niet tot bezuinigingen leidt kan OWG dit nadeel zelf opvangen.
8	SB	Doorgevoerde bezuinigingen op participatie & inspraak	30 (2006 en 2007)	N	I/S	De afdeling Verkeer en vervoer vult deze taakstelling niet in zolang geen herijking van participatie en inspraak (participatie en inspraak verordening) heeft plaats gehad. Dit is ook in 2005 aan de orde geweest en toen is e.e.a.. al met een jaar uitgesteld. Het argument is dat men niet minder kan gaan participeren wanneer de burger c.a. met de bestaande verordening in de hand kan afdwingen dat we huidige werkwijze blijven volgen. De formatie is dus formeel wel maar feitelijk niet aangepast.	Spoedige herijking participatie- en inspraakverordening.
11	SO	Nog resterende taakstellingen (Archeologie 50, Fin.functie 50)	100	N	I	Door de continuering van de afdrachtverplichting agv de vacaturestop is het niet mogelijk om dekking te genereren voor de nog resterende taakstellingen archeologie (ivm invoering Malta) en financiële functie (taakstelling ivm noodzakelijke uitbreiding)	De taakstellingen dienen te worden meegenomen in het traject van organisatieverandering. De invoering van de wetgeving rond Malta zal mogelijk tegelijkertijd leiden tot aanpassingen.

3.3 Achterstallig onderhoud

Haarlem kent grote knelpunten rondom achterstallig onderhoud van wegen, waterwegen en openbare verlichting. Dit probleem valt in twee onderdelen uiteen.

- In 2005 is vastgesteld dat het huidige onderhoudsbudget zich structureel € 11,7 miljoen onder het normbudget bevindt. Dit budget zal moeten worden bijgesteld om te zijner tijd een gewenst normniveau te handhaven.
- Daarnaast is in 2005 vastgesteld dat er een achterstalling onderhoud is van € 84,6 miljoen. Het achterstallig onderhoud is opgenomen in de risicoparagraaf. Hierbij wordt er van uitgegaan dat door onder andere het huidige investeringsniveau het achterstallig onderhoud voor een gedeelte kan worden ingelopen. Daarnaast blijkt uit scenario-berekeningen dat indien het ambitieniveau voor het oplossen van het achterstallig onderhoud wordt gesteld op het jaar 2020 en het voorgestelde normbudget, er € 900.000 per jaar extra nodig is. Indien wordt gekozen voor het jaar 2025 is er jaarlijks € 700.000 extra nodig.

4. Risicoparagraaf

In deze paragraaf melden wij u de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen. Reguliere risico's – dat zijn de risico's die zich regelmatig voordoen en die in het algemeen goed zijn te meten – staan hier niet in. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd.

Indeling risico's

Wij hebben de risico's waarmee de gemeente wordt geconfronteerd gecategoriseerd in vier hoofdgroepen: beleidsrisico's, bedrijfs- en uitvoeringsrisico's, eigendomsrisico's en aansprakelijkheidsrisico's. De reden om dat te doen is dat kennis over het soort risico van belang is voor de te nemen bestuurlijke en/of ambtelijke maatregelen. De beïnvloedbaarheid van de omvang van de risico's, het kunnen afwenden ervan en de mogelijkheden om het zich daadwerkelijk voordoen van de risico's te kunnen beperken verschilt per categorie. Een organisatie die zich daar meer van bewust is, is beter in staat om op het juiste moment de bestuurlijke en ambtelijk te kunnen handelen. Wij lichten de hoofdgroepen risico's kort toe. Vervolgens treft u in een tabel per hoofdgroep de relevante risico's aan.

1. Beleidsrisico's

Deze risico's vloeien rechtstreeks voort uit door het bestuur gemaakte keuzen over hoe gemeentelijke taken moeten worden uitgevoerd. De omvang van het risico is (in dit stadium) te beïnvloeden en eventueel af te wenden. Voorbeelden zijn de aanleg van nieuwe infrastructuur en nieuwe voorzieningen.

2. Bedrijfs- en uitvoeringsrisico's

Binnen deze categorie vallen de volgende soorten risico's:

- a. Risico's als gevolg van wijzigingen in beleid, regelgeving en bekostiging van hogere overheden (bijvoorbeeld de regelgeving en bekostiging van specifieke uitkeringen)
- b. Risico's als gevolg van wijzigingen in participatie en medebekostiging en risicodeling samenwerkingspartners (bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen)
- c. Risico's die samenhangen met de uitvoering van eerder genomen (uitvoerings-)besluiten (bijvoorbeeld exploitatie van de Philharmonie). In tegenstelling tot de beleidsrisico's is het in deze fase niet meer mogelijk om het risico af te wenden.

Bedrijfs- en uitvoeringsrisico's hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat ze moeilijk afwendbaar zijn. Of dat nu komt doordat we als gemeente worden geconfronteerd met nadelige maatregelen van andere overheden en derden, of dat we bij de uitvoering van een project met tegenvallers worden geconfronteerd (bijvoorbeeld onverwachte bodemverontreiniging).

De vraag of een risico tot de beleidsrisico's of tot de bedrijfs- en uitvoeringsrisico's moet worden gerekend is niet altijd zonder meer te beantwoorden. Het antwoord kan ook samenhangen met de fase waarin een onderwerp zich bevindt. Bijvoorbeeld een project als de Schoterbrug. In de voorbereidingsfase worden keuzen gemaakt die de omvang van het risico beïnvloeden, waardoor het project wordt ingedeeld bij de beleidsrisico's. Wanneer eenmaal een definitieve keuze is gemaakt hoe het project wordt uitgevoerd, en wat de kosten zullen zijn gaat een nieuwe fase in en is sprake van een bedrijfs- en uitvoeringsrisico (zie 2c). Uiteraard is het in deze fase nog wel mogelijk om maatregelen te nemen om het zich daadwerkelijk voordoen van een risico te beperken.

Het voorbeeld van de Schoterbrug laat zien dat een risico in de loop van de beleidscyclus verschuift van een beleidsrisico naar een bedrijfs- en uitvoeringsrisico.

3. Eigendomsrisico's

Eigendomsrisico's doen zich voor als gevolg van schade of verlies van eigendommen van de gemeente of als gevolg van bodemverontreiniging gemeentegronden

4. Aansprakelijkheidsrisico's

Binnen deze categorie vallen de volgende soorten risico's:

- a. aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad (schadeclaims van burgers, bedrijven en andere rechtspersonen)
- b. aansprakelijkheid uit onrechtmatige overheidsdaad (risico van onrechtmatige beschikkingen)
- c. aansprakelijkheid uit rechtmatige overheidsdaad (met name planschade en nadeelcompensatie)
- d. contractuele aansprakelijkheid (in het bijzonder borgstellingen en garanties)

Conclusie naar aanleiding van de risicoparagraaf

Naar aanleiding van de risicoparagraaf en het daaruit resulterende risicoprofiel van de gemeente zal zowel vanwege de geldende regelgeving (BBV) als uit het oogpunt van een verantwoord financieel beleid, moeten worden overgegaan tot het vormen van een aanvullend weerstandsvermogen (lees: het op peil brengen van de algemene reserve). Op basis van een globale risico analyse gaan wij er van uit dat hiermee een bedrag van circa € 20 miljoen is gemoeid boven op de in de meerjarenbegroting 2006 opgenomen dotaties aan de algemene reserve.

Relatie met het meerjarenbeeld uit de begroting 2006

In de begroting 2006 (blz. 109) zijn voor de jaren 2006 – 2010 de volgende verwachte toevoegingen aan de algemene reserve (i.c. voordelige exploitatieresultaten) opgenomen:

2012	717.000 V
2013	1.117.000 V
2014	2.024.000 V
2015	2.375.000 V
2016	1.828.000 V
2017	1.828.000 V (betreft extrapolatie 2010)
Totaal toevoeging	9.889.000 V

De stand van de algemene reserve bedraagt na de 3^e bestuursrapportage 2005 € 2,1 miljoen. Op basis van de meerjarenraming bedraagt de stand per 1 januari 2010 dus € 12,0 miljoen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met een mutatie als gevolg van het rekeningresultaat 2005.

Wij benadrukken dat bovenstaande bedragen met het nodige voorbehoud moeten worden gezien.

Risicoparagraaf

<i>Categorie /naam/ risico</i>	<i>Inhoudelijke toelichting</i>	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	<i>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</i> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
<u>BELEIDSRISICO'S</u>			
<i>Grondexploitatie</i>	Binnen de grondexploitaties zijn in aard en omvang verschillende risico's aanwezig. In het 'Meerjaren Perspectief Grondexploitaties Grondbedrijf 2005' (MPG) zal een actuele analyse van de risico's worden opgenomen (maart 2006).	In het kader van het verbeterprogramma Vastgoed is een aantal maatregelen voorgesteld: - In het 4 ^e kwartaal 2005 is de nota optimalisering fysieke projecten bestuurlijk vastgesteld. Uitvoering van de aanbevelingen zal op termijn leiden tot een toename van de reservepositie - In de nieuwe nota grondbeleid (maart 2006 in bestuurlijke besluitvorming) wordt gekozen voor een meer ondersteunend grondbeleid - Stringenter control op de projecten/grexen is ingevoerd - Zwaardere inzet op risicomanagement c.q. kredietbewaking. - In het bijzonder de financiële consequenties van besluiten zullen expliciet in de besluitvorming omtrent exploitaties in beeld worden gebracht.	Ja, de reserve grondexploitaties is specifiek bedoeld om <i>risico's</i> in de grondexploitaties op te vangen. Verliezen die reeds zijn te voorzien worden opgevangen door middel van de daarvoor specifiek ingestelde voorziening (stand begin 2005 circa 7 miljoen). De voorziening wordt per 1.1.2006 (bij opstellen MPG) geactualiseerd. Maatregelen voor het weer op niveau brengen van de reservepositie zijn voorgesteld in de nota Optimalisering fysieke projecten en in de eindrapportage Verbeterprogramma Vastgoed. Daarnaast is een nota in voorbereiding om de gewenste omvang van deze reserve vast te stellen.
Wet Voorkeursrecht Gemeenten (WVG)	Haarlem heeft de WVG van toepassing verklaard op het gebied van de Spoorzone en het stadsdeelhart van Schalkwijk. Het doel hiervan is om door middel van aankoop van panden en gronden de gewenste ontwikkeling van het gebied te kunnen beïnvloeden. Het risico van deze aankopen is dat de tijdelijke exploitatie (namelijk tot het moment van daadwerkelijke herontwikkeling van een (deel-) gebied) een verlies oplevert.	Om dit risico zoveel mogelijk te vermijden wordt terughoudend met het instrument omgegaan (zie ook nieuwe nota grondbeleid) en wordt voordat tot aankoop wordt besloten een zorgvuldige financiële afweging gemaakt aan de hand van een bestuurlijk vastgesteld rekenmodel. Is geen financieel sluitende exploitatie mogelijk, dan wordt afgezien van aankoop. Recent is reeds afgezien van een aantal voorgelegde aankoopmogelijkheden Voor reeds gedane aankopen worden marktconforme huuropbrengsten nagestreefd. Vrijwel alle panden die middels de WVG zijn verworven zijn (gedeeltelijk) verhuurd (al of niet om niet ivm de snelheid van oplevering bij noodzakelijk ontruiming/sloop). Inzake de verhuur van het resterende deel van Amcor zijn de onderhandelingen nog gaande.	Ja, middels de reserve grondexploitaties. Zie punt 1.1
Afwikkeling contracten van werken in openbare ruimten	Sinds 2004 is een verscherping in de financiële afwikkeling van contracten met de aannemers waar te nemen. Bij (openbare) aanbestedingen van werken in de openbare ruimte (groen en grijs) schrijven aannemers laag in. Deze lage inschrijvingen geven een tussentijds positief resultaat voor het projectresultaat / budget. De inschrijfprijzen liggen veelal onder de eigen raming. De aanhoudende zware concurrentie in de GWW / bouwsector is hier mede debet aan, werk is belangrijker dan winst. Een sanering van de deze markt is niet te vermijden (faillissementen, overnames). Kortingen lopen op tot het volledige bedrag van de staatkosten van de aannemer (algemene kosten, winst en risico). De aannemers zetten steeds meer in op meerwerk, om toch nog wat van de hoge kortingen terug te verdienen als het werk eenmaal verworven is. De claims worden hoger en steeds meer "gezocht". Dit vergt veel extra tijd en scherppte. Indien de juridische weg moet worden ingeslagen, worden de (juridische) kosten snel meer en de uitkomst ongewisser. Tot nu toe is de rechtelijke gang nog uitgebleven. Vooralsnog	- Investeren in juridische capaciteit bij Ingenieursbureau en opdrachtgevers. - Het maken van realistische kredietramingen. - Niet focussen op aanbestedingsresultaten, maar op totale projectkosten.	Geen

<i>Categorie /naam/ risico</i>	<i>Inhoudelijke toelichting</i>	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	<i>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</i> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
	blijven de extra kosten nog steeds binnen het totale projectbudget, tegenslagen vallen weg tegen de meevaller van het aanbestedingsresultaat. Na de sanering en regulering van de aannemerij zullen de inschrijfprijzen weer aantrekken, in hoeverre de claims zullen afnemen, nu zoveel in contract- en juridische kennis is geïnvesteerd, valt nog te bezien. Indien hier niet voldoende tegenwicht aan wordt gegeven kunnen de uiteindelijke kosten dan op termijn de ramingen en projectbudgetten gaan overschrijden.		
Verkoop eigen bezit	Het resultaat van deze bezuinigingsmaatregel moet een eenmalige netto-opbrengst opleveren van jaarlijks € 2 miljoen en dit 5 jaar achtereen. In de nota “Afstoten bezit 2006-2009” is vastgesteld dat uitsluitend het strategisch bezit in gemeentelijk eigendom dient te blijven. Op grond van de nota zijn de verkoopactiviteiten thans volop gaande. De met het afstoten samenhangende vermindering van de formatie kan frictiekosten met zich brengen. Daarnaast is er tijdens de operatie behoefte aan tijdelijke extra inzet ivm de extra activiteiten die de verkoop met zich brengen.	Actief verkoopbeleid daadwerkelijk effectueren en de kosten van de verkoopoperatie in de mindering brengen op het bruto verkoopresultaat.	Het aantal geplande verkopen biedt vooralsnog voldoende mogelijkheid om de (frictie)kosten op te vangen
Wachtgelden instellingen	Als gevolg van de bezuinigingen bij instellingen (1 ^e en 2 ^e tranche) kunnen frictiekosten optreden.	Wij verwachten een maximale inspanning van de instellingen om de frictiekosten te beperken. Bij het oplossen van de resterende problematiek kan de stelpost niet tijdig te realiseren bezuinigingen worden betrokken.	
Inkomsten bouwleges	De omvang van de bouwleges is sterk afhankelijk van een beperkt aantal grote aanvragen. De feitelijke opbrengsten kunnen per jaar daarom sterk fluctueren. De relatief arbeidsintensieve kleine aanvragen leveren een niet kostendekkende opbrengst (per aanvraag). Bij uitblijven van de grote aanvragen is het risico aanwezig dat de opbrengsten onder begrotingsbedrag uitkomen, terwijl de capaciteitsinzet (kosten) op voldoende (begrotings)niveau moeten blijven. Vooralsnog lijkt het aantrekken van de economische situatie en de stroom grote werken en projecten de komende jaren <i>gemiddeld</i> voldoende (begrotingsniveau) opbrengsten te genereren. De begrote opbrengst 2005 is dankzij de binnenkomst van een aantal grote aanvragen in de laatste week van december gerealiseerd. Ook voor 2006 wordt een realisatie van het begrotingsbedrag verwacht. Voor de latere jaren (2008 en verder) bestaat onzekerheid over het legessysteem ivm de aanstaande wijzigingen in de RO-regelgeving.	De volgende maatregelen worden in een in het 2 ^e kwartaal in te dienen bestuurlijke nota voorgesteld: - bijstelling van het tarief voor kleine aanvragen (uit een – overigens beperkte – vergelijking met andere gemeenten blijkt dat de Haarlemse legesbedragen voor kleine aanvragen aan de lage kant zijn) - De bestaande systematiek van trap-op-trap-af zal worden herijkt. - Vorming van een egalisatiefonds De bouwlegesprognose wordt elke maand geactualiseerd, mede in overleg met de afdeling projectmanagement. De konsekventies van de wijzigingen in rijksregulering zijn nog onbekend. De ontwikkelingen op rijksniveau worden stringenter gevolgd.	Nee, voorstellen voor een egalisatiefonds zijn in voorbereiding.
Invoering precario op ondergrondse infrastructuur	Met ingang van 2005 wordt precariobelasting geheven over de ondergrondse infrastructuur. Dit zijn kabels en leidingen van nutsbedrijven, voor zover deze niet bij wet zijn vrijgesteld of bij contract de mogelijkheid is beperkt of afgekocht. De mogelijkheid bestaat dat nutsbedrijven die een aanslag opgelegd krijgen over de ondergrondse infrastructuur daartegen bezwaar aantekenen. Daarnaast bestaat het risico dat het rijk deze vorm van	Het in de begroting opgenomen bedrag is gebaseerd op de te verwachten inkomsten van NUON (€ 3,5 miljoen) De uitkomsten van het lopende bezwaar traject zullen bepalend zijn voor de omvang van de rechtmatig opgelegde aanslagen en de daarmee samenhangende inkomsten. Hier ligt een link met het regime van de Telecommunicatiewet. Telecommunicatiebedrijven betalen van oudsher geen precario vanuit het principe dat zij “om niet leggen”, “om niet liggen” en “om niet verleggen”. Tegenover de vrijstelling	Aangenomen mag worden dat deze kwestie wettelijk geregeld zal worden. Mocht dat niet het geval zijn dan moet dit zo mogelijk civielrechtelijk geregeld worden tussen de gemeente en de betrokken nutsbedrijven. Dit levert overigens pas op termijn een besparing op omdat de huidige gemeentelijke bijdrage in het verleggen van kabels en leidingen (orde-grootte € 2 ½ milj.) hoofdzakelijk in de investerings sfeer ligt.

<i>Categorie /naam/ risico</i>	<i>Inhoudelijke toelichting</i>	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	<i>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</i> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdpad aan hoe daar toe te komen.
	belastingenheffing onmogelijk zal maken.	van het betalen van precario staat de wettelijke plicht om zonder kosten voor de gemeente kabels en leidingen op het gebied van de telecommunicatie te verleggen als gevolg van de uitvoering van gemeentelijke werken. De gemeente draagt op dit moment dus niet bij in de kosten voor het verleggen van telecommunicatiekabels maar wel in de kosten voor het verleggen van gas- en waterleidingen en elektriciteitskabels. Dat laatste moet veranderen als het recht op precario eventueel niet kan worden geëffectueerd.	
Nieuwbouw Stads Kantoor	De raad heeft nog geen besluit genomen omtrent het toekennen van een definitief budget. Dit besluit wordt voorgelegd aan de nieuwe raad. De raad is wel akkoord gegaan met het DO en met het doorgaan met de voorbereiding. Tijdens de diverse fases van het project worden de risico's in beeld gebracht en gehouden. Op verzoek van de raad is er aanvullend onderzoek geweest naar de waarde van het huidige bezit en heeft de bouwkostenadviseur nog specifiek naar het budget gekeken. Geconstateerd kan worden dat het risico van de waarde van de huidige panden ten opzichte van de verwachte opbrengst beperkt is (marge bedraagt € 8 mln) en dat het taakstellende budget als voldoende is beoordeeld. Van belang is een tijdige oplevering van het pand in relatie tot de reorganisatie en de ingeboekte besparingen. Een late oplevering met een jaar kost € 2 mln (eenmalig). Op zich is het risico qua planning beperkt. Bij de vaststelling van het DO wordt de planning zowel op basis van de risico's en samenhangende haalbaarheid getoetst.	Beperking van het risico is mogelijk door strak de hand te houden aan de planning, zowel technisch als qua bestuurlijke besluitvorming.	Geen voorziening/reserve
<i>OPH</i>	De Rijksmiddelen rond OPH-2 zijn hard gekoppeld aan te realiseren prestaties. Het niet behalen van die prestaties leidt tot terugbetalingsplicht aan het Rijk. Bij de eindafrekening in 2010 kan dit – indien de middelen wel zijn uitgegeven – leiden tot een financieel knelpunt.	Uitvoering van OPH-2 dient voortvarend te worden voortgezet en uitgangspunt te zijn voor het Collegeprogramma 2006/2010	nee
<i>Achterstand bestemmingsplannen</i>	In 2007 zal nieuwe RO-wetgeving van kracht worden. Waarschijnlijk is onderdeel hiervan het verhinderen van legesheffing voor bouwaanvragen in gebieden waarvoor een bestemmingsplan geldt dat ouder is dan 10 jaar.	In het meerjarenplan Bestemmingsplannen dat in het 4 ^e kwartaal 2005 bestuurlijk is vastgesteld, wordt gestreefd naar (start) opstellen van alle bestemmingsplannen in 2007, waarmee het risico van verminderde bouwlegesopbrengst wordt voorkomen. (zie ook tussenrapportage)	Nee, het effect doet zich voor bij de bouwleges, welke opbrengst (en vermindering) direct invloed heeft op de algemene middelen/reserve.
Schoterbrug	Raad heeft dd. 21 12 2005 ingestemd met overeenkomst aan ontwikkelcombinatie en krediet vrijgegeven. Gunning heeft plaats gehad dd. 22.12.2005. Bestemmingsplan procedure (vrijstellingsprocedure art. 19) wordt in februari 2006 gestart. Met name daar speelt het fijnstofbesluit een belangrijke rol. Milieudefensie zal proberen procedure stop te zetten /te vertragen. Start uitvoering is voorzien in 2007. Oplevering medio 2008. Volgens overeenkomst uiterlijk april 2009.	Op basis van Besluit Luchtkwaliteit komen tot saldobenadering. Dat wil zeggen voor evt. toename verkeer vinden van compensatie elders in invloedgebied brug; Ondermeer: afsluiten Waarderbrug voor autoverkeer, bronmaatregelen, geen toename verkeer boven autonome groei.	
Jachthaven	In het kader van de aanleg van de Schoterbrug dienen een aantal jachthavens aan de Spaarndamseweg verplaatst te worden naar Schoterroog. Bij een jachthaven is het nog niet geheel zeker dat deze ook kan worden ingepast in de	Uiteindelijk is het een zaak tussen ondernemer en ontwikkelaar. Gemeente zal proces begeleiden.	Geen

<i>Categorie /naam/ risico</i>	<i>Inhoudelijke toelichting</i>	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	<i>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</i> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
	planontwikkeling. Dat zou wellicht tot een uitkoopregeling kunnen leiden (1.1 mln kosten in plaats van de 7 ton verplaatsing die nu is geraamd).		
<i>Zuidtangent binnenstad en Spaarnepassage</i>	Het betreft een gezamenlijk project van de provincie Noord Holland en de gemeente Haarlem. Financiering voor korte termijn (versnellings)projecten geregeld, voor eindsituatie nog niet. Is mede afhankelijk van rijks- en provinciale bijdrage. Het is een complex dossier vanwege de maatschappelijke gevoeligheid er van met name het verkrijgen van voldoende draagkracht. Draagkracht verwerven en de wens om snelle besluitvorming leggen spanning op het project.	Open proces met klankbordgroepen uit stad. Maximale communicatie, provincie en gemeente werken samen.	
<i>Oostweg Harlem (zie ook 2a.6)</i>	Dit dossier kan complex worden vanwege de financiering, die mede afhankelijk is van subsidie van provincie en vanwege feitelijk verkeersaanbod en uitgangspunt voor weg met stadsstructuur.	Gemeente werkt Oostweg in overleg met provincie uit. Visie provincie en gemeente met elkaar in evenwicht brengen.	Nee, maar gelet op de aanpassing in het investeringsplan is dit niet nodig.
Aanpassing haltevoorzieningen	Haarlem dient zich te gaan houden aan richtlijnen van de hogere overheid om voor 2011 alle ruim 250 bushaltes, in verband met de bereikbaarheid van het OV, op 18 cm hoogte te brengen. Per saldo is er voor de simpelste vorm gemiddeld € 10.000,- nodig per bushalte. Mogelijk zal de provincie subsidiemogelijkheden creëren maar deze vergen altijd een eigen financiële inzet van de gemeente.	Werk met werk maken. Bij reconstructies halteverhoging meteen meenemen. Beroep doen op bijdrage provincie.	Geen
Melkbrug	Vanaf half juli 2005 is het beheer van de brug een aaneenschakeling geweest van calamiteiten en daarop volgende beheermaatregelen. De brug is buiten bedrijf gesteld en weer in bedrijf genomen (met alle risico's van dien). Dit beeld is niet nieuw. Ook in voorgaande jaren is de brug regelmatig voor korte of langere tijd buiten bedrijf geweest en is een aanzienlijk bedrag aan onderhoudsgeld aan de brug besteed. Op basis van de afsluitende rapportage van onze externe adviseur naar de technische staat van de brug, de ondermaatse bedrijfszekerheid van de brug en het belang van de brug voor de stad achten wij een grondige renovatie, of in het uiterste geval een vervanging, onvermijdelijk.		
<i>Prinsenbrug</i>	Het dek van de hefbrug wordt thans vervangen. De basculebrug dient eveneens voor wat betreft het dek te worden vervangen. Haarlem loopt het risico dat door het ontbreken van financiering deze brug op enig moment uitvalt. Dit heeft vergaande consequenties voor de bereikbaarheid van de Waarderpolder, claims van ondernemers liggen op de loer. Verder dreigt mogelijk een verkeersinfarct in zonnige zomertijden door het kustverkeer.		
Realisatie bezuinigingen	Voor de meest recente informatie: zie firap Hieronder begrepen ook de frictiekosten i.v.m. de bezuinigingen bij de SDO's/Radius		Er is een financiële buffer beschikbaar op concernniveau. Deze is in 2006 echter negatief. In algemene zin kan worden gesteld dat bezuinigingen te snel zijn ingeboekt. Onvoldoende recht is gedaan aan optredende frictiekosten en het tijdspad dat noodzakelijk is om de bezuinigingen door te voeren. Hierbij valt te denken aan bezuinigingen op het gebied van subsidies c.a. en personeel. In een enkel geval zou het tekort binnen de exploitatie van de betreffende

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<u>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</u> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdpad aan hoe daar toe te komen.
			afdeling gevonden kunnen worden (kleine subsidies) de blokkade moet dan worden vrijgegeven.
Realisatie verzelfstandigingen (concernbreed)	Voor de meest recente informatie: zie firap		
BEDRIJFS- resp. UITVOERINGSRISICO'S			
<i>a. Risico's a.g.v. wijzigingen in beleid, regelgeving en bekostiging van hogere overheden</i>			
Effect rijksuitgaven op de Algemene Uitkering	De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is met een omvang van ruim € 129 miljoen, afgezien van het totaal van de specifieke uitkeringen, de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Vanwege de absolute omvang van deze geldstroom en vanwege de vele bijstellingen ervan door het rijk, is het ramen van de algemene uitkering risicovol. Zo leidt een procentueel geringe afwijking van bij voorbeeld 2% al tot een bijstelling van € 2,5 miljoen. De begrotingsraming komt tot stand op basis van rijkscirculaires gecombineerd met eigen inschattingen van de diverse macro economische variabelen. Ervaringen over een reeks van jaren wijzen uit dat de algemene uitkering aan forse fluctuaties onderhevig is. Dat is vooral het gevolg van een tweetal zaken; - Wijzigingen in de omvang van de rijksuitgaven; - Wijzigingen in de macro economische variabelen.; - Wijzigingen als gevolg van beleidswijzigingen. Voor 2006 zijn daarnaast met name de mogelijke financiële consequenties van de voorgenomen afschaffing van het OZB gebruikersdeel voor woningen en de invoering van de WMO van belang.	Bij het ramen van de groei (het accres) van de Algemene Uitkering wordt in de circulaire vaak uitgegaan van voorzichtige scenario's. Deze bijstellingen zijn in het verleden zeer substantieel geweest. Met het oog daarop wijkt Haarlem, evenals de meeste andere grote gemeenten, af van de ramingen die in de rijkscirculaires worden gehanteerd. Dat houdt wel een bepaald risico in. Dat wordt ook in de hand gewerkt door het zeer late beschikbaar komen van belangrijke informatie. Zo werd pas in augustus 2004 bekend dat de OZB-operatie voor 2005 van de baan is.	In principe is hier geen buffer voor aanwezig. Wel is er sprake van een behoedzaamheidsreserve (Bres), bedoeld om grote schommelingen op te vangen. Deze reserve wordt bij het rijk aangehouden en komt na afloop van het jaar al dan niet gedeeltelijk tot uitkering. Haarlem houdt op voorhand rekening met een na uitkering tot de helft van de Bres (voor Haarlem ca. € 1,1 mln).
BTW-compensatiefonds	Los van ontwikkelingen uit het verleden is de vraag van belang of het declaratiegedrag van gemeenten overeenstemt met de voorcalculatie van het ministerie Financiën. Hiernaar loopt onderzoek over de jaren 2003/4, waarvan het resultaat nog onbekend is. Indien gemeenten structureel meer declareren - er is sprake geweest van mogelijk € 100 mln. Meer – dan zou dit (met terugwerkende kracht in 2004) leiden tot een extra korting op het gemeentefonds, voor Haarlem dan ca. € 1 miljoen structureel. Hierin kan de resterende reserve niet voorzien, derhalve een risico voor algemene middelen en/of algemene reserve. De septembercirculaire zal op dit punt nog geen uitsluitsel kunnen geven.		
Wet Werk en Bijstand	Het ministerie past jaarlijks het macrobudget Inkomensdeel WWB aan op basis van de macro-ontwikkelingen in het bijstandsbestand. Naar verwachting leidt dat tot een neerwaartse bijstelling van het Inkomensdeel in Haarlem in 2006. Of het Inkomensdeel WWB toereikend is voor de kosten van bijstandsverlening, hangt ondermeer en in	Er kan nog geen uitspraak worden gedaan over de ontwikkeling van het klantenbestand in 2006.	Dit risico kan niet opgevangen worden binnen de bestemmings reserve WWB, omdat de stand van deze risico reserve thans nihil is en als gevolg van eerdergenoemde voorstellen vooralsnog ook niet aangevuld zal worden.

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<u>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</u> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
	beperkte mate samen met fluctuaties in het Haarlemse cliëntenbestand, dat slechts ten dele is te beïnvloeden door middel van een actief reïntegratiebeleid. Deze tussenrapportage bevat een aantal voorstellen om het thans bestaande tekort als gevolg van het verschil geraamde rijksbijdrage € 49,5 mln en een per voorlopige beschikking aangegeven rijksbijdrage van € 42,9 mln meerjarig in de begroting te verwerken. Desalniettemin resteert ook na deze voorstellen een risico dat de rijksbijdrage verder afneemt.		
Externe veiligheid	In 2004 zijn wettelijke regels in werking getreden voor het beheersen van risico's. Bij saneringssituaties kunnen kosten voor de gemeente ontstaan. Op 27 oktober 2004 is het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (verder BEVI) in werking getreden. Het BEVI is van toepassing op <i>risicovolle bedrijven</i> met een vergunningplicht op grond van de Wet milieubeheer en nabijgelegen <i>gevoelige / kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten</i> . Extra kosten voor de gemeente zijn onvermijdelijk indien bedrijven hun activiteiten moeten aanpassen of wanneer (beperkt)kwetsbare objecten moeten worden verplaatst. In een orde van grootte is over de financiële consequentie geen indicatie te verstrekken.	Geen	Geen
Dossier Luchtkwaliteit	De luchtkwaliteit voldoet op veel plaatsen in Nederland niet aan Europese wettelijke normen. Vooral de grenswaarde voor Fijn Stof wordt op heel veel plaatsen overschreden. Dit vormt zowel op nationaal niveau als op gemeentelijk niveau een groot probleem op de beleidsterreinen Milieu, Ruimtelijke Ordening en Verkeer. Voldoen aan de grenswaarden is naast een wettelijke plicht ook noodzakelijk vanwege risico's voor de volksgezondheid. Naast industrie vormt verkeersuitstoot de voornaamste bron van luchtverontreiniging. Het vereist grote, gezamenlijke inspanningen van <i>alle</i> overheidsniveaus (EU, Rijk en provincies / gemeenten) om de luchtkwaliteit voldoende te verbeteren. Tevens is het voldoen aan de grenswaarden –of op zijn minst een hard-aantoonbare uiterste inspanning daartoe- een voorwaarde voor het doorgaan van plannen en projecten op het gebied van Ruimtelijke Ordening (zoals bestemmingsplannen, incl. wijzigingsbesluiten) en Verkeer (Tracébesluiten en kleinere besluiten). Plannen mogen niet leiden tot verslechtering van de luchtkwaliteit. In recente, vaste jurisprudentie van de RvS zijn hierdoor vele plannen vernietigd en projecten stilgelegd. In Haarlem wordt –net als in vergelijkbare steden- evenmin voldaan aan alle grenswaarden, met name niet voor Fijn Stof. Zonder aanvullende maatregelen zal dat ook in 2010 nog niet het geval zijn. Ook in Haarlem lopen daardoor belangrijke RO-plannen risico's. Het gaat o.a. om de navolgende	Nieuwe ontwikkelingen in de regelgeving (Wet luchtkwaliteit) zullen nadrukkelijk worden gevolgd.. Op Rijksniveau wordt daarnaast met een aantal extra bronmaatregelen (o.a. roetfilters diesels) een algemene vermindering van de verkeersuitstoot beoogd. Het is echter zeer onzeker of dit alles in de stedelijke situaties, ook in Haarlem, veel extra ruimte zal creëren Middels het beleids- en uitvoeringsplan zal Haarlem daarom in elk geval laten zien dat het doet wat het redelijkerwijs kan doen om de situatie te verbeteren.	Geen

<i>Categorie /naam/ risico</i>	<i>Inhoudelijke toelichting</i>	<i>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</i>	<i>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</i> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
	projecten: - Noordstrook 023 (Stadskantoor, woningbouwontwikkeling); - Stadion (ontw. Stadion Oostpoort); - Frederikspark / Houtplein (nieuwbouw Provinciehuis); - Raaks (herontwikkeling Raaksgebied) - Deliterrein (herontwikkeling Deliterrein) - Schoterbrug Naar de luchtkwaliteitsaspecten van deze projecten wordt inmiddels gedetailleerd nader onderzoek uitgevoerd (extern). De consequenties en mogelijke aanpassingen voor de overige genoemde projecten worden momenteel binnen de afdeling Milieu onderzocht. Andere projecten zijn minder urgent en / of nog ten dele onuitgewerkt, maar kunnen eveneens problemen gaan ondervinden. Het college heeft in december 2005 het concept beleidsplan Luchtkwaliteit, met maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren en risico's voor RO-projecten te minimaliseren, vastgesteld. Behalve verdere inspanningen om aardgasgebruik voor voertuigen verder te stimuleren worden ook maatregelen op het gebied van de verkeersstromen onderzocht (beperken zwaar vrachtverkeer, verbeteren doorstroming, aanpassing / prioritering van maatregelen uit het HVVP, regionaal dynamisch verkeersmanagement) onderzocht. Het plan zal na de inspraakperiode definitief worden vastgesteld en worden aangevuld met een uitvoeringsprogramma.		
Subsidie provincie programma Waarderpolder Zie ook bijdrage SB V&V	In de bestuursrapportage 2005-1 is aangegeven dat de provincie een subsidie in het vooruitzicht heeft gesteld van ongeveer € 15 miljoen euro in het kader van het fonds "Investeringsimpuls provincie Noord Holland". Inmiddels heeft Provinciale Staten besloten dat Haarlem één van de projecten heeft voor een bijdrage. Deze wordt gegeven op basis van een concreet in te dienen subsidieaanvraag. De eerder bij Gedeputeerde Staten ingediende aanvraag is niet toereikend. Het betreft hier een formaliteit. Middels de subsidieaanvraag wordt 19,2 miljoen aangevraagd. Het toe te wijzen bedrag kan echter hoger of lager dan de genoemde €15 miljoen uitvallen.	De verlaging van €19 miljoen naar € 15 miljoen is inmiddels gemeld en verwerkt in de nota deelprogramma bereikbaarheid Waarderpolder van december 2005 en verwerkt zal worden in het nieuwe Investeringsplan 2006-2011. De aanvraag zal binnenkort richting Provincie worden gestuurd, die naar verwachting in 2006 nog een positief besluit zal nemen.	Nee, maar gelet op de aanpassing in het investeringsplan is dit niet nodig.
Afrekening exploitatiesubsidies	De gemeente verleent jaarlijks een aantal exploitatiesubsidies aan onderwijs-, sport- en culturele instellingen. De omvang van de exploitatiesubsidie – en daarmee de lasten voor de gemeente – is pas volledig duidelijk na indiening van de jaarrekening van een instelling. Immers, de gemeente subsidieert geen prestaties – zoals bij de budgetsubsidies – maar draagt bij in het nadelige exploitatieresultaat van een instelling. Volgens de algemene subsidie verordening moet een instelling de jaarrekening indienen binnen 26 weken na afloop van het kalenderjaar. In deze jaarrekening zijn dan ook de begrote bedragen (inclusief eventuele bijstellingen)	Er is een aantal trajecten gestart die deze risico's vanaf 2005 trachten te beperken. Doelstellingen van deze trajecten zijn onder andere het verkorten van de verantwoordingstermijn voor instellingen ten behoeve van een betere aansluiting bij de gemeentelijke beleidscyclus, invoeren van budgetfinanciering, verbetering van de administratieve organisatie op het gebied van subsidies.	Er zijn geen financiële buffers. Zaken worden op ad hoc basis bijgesteld (voordelig en nadelig). Idealiter zou er een buffer moeten zijn.

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<i>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</i> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
	verwerkt. Deze werkwijze brengt enig risico met zich mee.		
Effecten nieuwe FLO regeling	Er bestaat nog steeds onzekerheid over de (ontwikkelingen met betrekking tot de) huidige FLO regeling (Functioneel Leefijds Ontslag). De effecten voor de FLO regeling voor brandweerpersoneel lijkt vooralsnog binnen de begroting te blijven passen. Dit geldt echter alleen indien de kosten genomen kunnen blijven worden in de jaren dat de vergoedingen ook daadwerkelijk uitbetaald moeten gaan worden. Naast de vervroegde uittreding heeft de werkgever zich ook garant moeten stellen voor het vullen van de 3-jarige levensloopregeling. Als wij voor deze kosten geen voorziening hoeven te gaan vormen en die gewoon als jaarlijkse lasten kunnen uitbetalen op het moment dat de medewerkers daar recht op hebben dan blijft het nog steeds binnen de begroting passen. Op het moment dat er echter al gestort moet gaan worden in een “voorziening” voor de toekomstige kosten zullen wij in de eerste jaren aanmerkelijk budget tekort gaan komen. Dit geldt overigens ook als er koopsompolissen gestort moeten gaan worden bij verzekeraars. Dan wordt er namelijk op 1 moment voor meerdere jaren een afkoopsom gestort hetgeen exploitatie- en financieringsproblemen tot gevolg kan hebben. In de nieuwe regeling is onder andere bepaald dat brandweermedewerkers na 20 jaar actieve dienst moeten worden herplaatst. Daarvoor moeten kosten worden gemaakt (opleiden en cursussen en wellicht startkapitaal voor diegenen die voor zichzelf beginnen.) Voor de ambulancemedewerkers geldt in principe eenzelfde regeling. Tot nu toe werd echter gefinancierd door middel van bijdragen van zorgverzekeraars als onderdeel van de tarieven. Op dit moment is echter niet zeker dat dit ook zo zal blijven. In dat geval wordt teruggevallen op de gemeente en moet zij garant staan voor deze betalingen. Dit zal dan aanzienlijke financiële consequenties hebben voor de gemeente Haarlem en andere gemeenten met een (eigen) ambulance dienst. Dit zal dan voor al deze gemeenten zodanig ver strekkende gevolgen hebben dat het de verwachting is en blijft dat als de zorgverzekeraars deze kosten niet in de tarieven willen opnemen dit probleem op landelijk niveau opgelost moet gaan worden.		Neen , geen financiële buffer aanwezig omdat kosten via zorgverzekeraars verrekend moeten worden.
Energie	Energie en met name elektriciteit moet krachtens de Europese richtlijnen Europees worden aanbesteed. Dit biedt prijstechnisch voordelen maar uitvoeringstechnisch risico's met zich mee. Dat komt door drie oorzaken, t.w. - bij wijziging van leverancier moeten alle objecten door de leverancier worden geswitcht (hetgeen zelden tijdig gebeurt); - veel leveranciers hebben hun administratie niet op orde; - er wordt op voorschotbasis gefactureerd; - de grondslagen voor facturatie (vooral bij	Voor het afdekken van de risico's van prijsverhogingen energie 2006 is in de begroting 2006 een concernstelpost opgenomen van € 300.000. Naar de huidige inzichten is dat een goede inschatting geweest. Gelet op de mondiale ontwikkelingen op de energiemarkt wordt een verdere stijging van de energieprijzen verwacht. Ter beheersing van die risico's is in het contract met Nuon per 1 januari 2006 opgenomen dat de gemeente het recht heeft om prijzen te 'klikken' via de termijnmarkt. De eerste klik voor het volume 2006 (geklikt in december '05) was door de marktomstandigheden niet gunstig.	Geen nadelige effecten uit afgelopen jaren. Risico's van prijsstijgingen op de energiemarkt moeten jaarlijks worden meegenomen bij de begrotingsbehandeling. Hiervoor zijn geen voorzieningen/reserves voor beschikbaar.

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<i>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</i> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
	kleinverbruik) worden vaak niet of te laat overgedragen (kwh/vermogen). De energiefactuur kan ruwweg worden verdeeld in 65% energiekosten (levering) en 35 % transport. Continuon factureert de transportkosten; de facturatie van de energiekosten verschilt per contractperiode. De transportkosten worden vastgesteld door NMA/Dte. Deze volgen de relevante CBS-indices. Prijsverhogingen zijn voorzienbaar en marginaal (waarschijnlijk ± 1,5% in 2006). Dat ligt anders met de leverprijs. Die is de laatste jaren fors gestegen en stijgt nog steeds doordat deze op de wereldmarkt wordt bepaald en mede afhankelijk is van de olieprijs.	Opnieuw klikken is mogelijk voor het volume 2007 (en 2008). Daarnaast zal via de aangestelde energiecoördinator worden ingezet op een beperking van het verbruik.	
Specifieke uitkeringen - Rechtmatigheid GOA/OALT - Rijksregeling educatie/inburgering - Rijksregeling asielzoekers	Voor de meest recente informatie: zie firap		Door het samentrekken van een aandeel gerelateerde voordelen kan binnen MO een voorziening gevormd worden voor een gedeelte van deze problematiek. Effectuering bij jaarrekening en firap.
Oneerlijke concurrentie	Als gevolg van de verscherpte aandacht vanuit Europa, de NMA en de nabije omgeving is een tweetal reacties ontvangen aangaande oneerlijke concurrentie. Het betreft de dienstverlening van het OSK en de verhuur Philharmonie.	Richting Drielanden is een brief uit. Met betrekking tot de Philharmonie toont de stichting aan marktconforme tarieven te hanteren.	Er zijn geen financiële buffers. Die zijn ook niet noodzakelijk. Effecten zijn niet calculeerbaar . Risico vooralsnog laag.
Bezuinigingen OSK	Het OSK is in totaliteit een bezuinigingstaakstelling van 9 ton opgelegd. Deze taakstelling is combinatie met de verzelfstandigingopdracht lastig te effectueren. Het OSK is dienstverlenend voor een tweetal bestuurscommissies en overige klanten. Basis voor deze dienstverlening zijn langlopende contracten. Op de korte termijn wordt aan kostenbesparing en inkomstenmaximalisatie gewerkt.	In 2006 wordt gewerkt aan toekomstperspectief (a. binnen de gemeente b. onafhankelijk c. overname door externe partij). De kosten zijn afhankelijk van het gekozen scenario. Blauw ten aanzien van toekomstperspectief dit met name in verband continuïteit.	Er is geen financiële buffer. Voor 2006 wordt geen tekort verwacht. Vanaf 2007 is de exploitatie onzeker.
Bezuinigingen MZK	Als gevolg van een structurele bezuiniging van € 400.000 op de subsidie van het MZK voort deze instelling een aantal personele maatregelen uit die tot frictiekosten leiden. Deze kosten zijn berekend op maximaal € 640.000. Aangezien Haarlem samen met twee kleine gemeenten deelneemt aan de gemeenschappelijke regeling MZK ziet de gemeente zich genoodzaakt een bijdrage te leveren aan deze frictiekosten. In de besruursrapportgae 2005-3 is besloten de eerste tranche van € 137.000 te vergoeden. Op 15 februari heeft de raad besloten daarnaast een bedrag van € 250.000 beschikbaar te stellen uit het budget 'Niet uitgevoerde bezuinigingen 2006'. Resteert € 250.000	De mogelijkheden om de frictiekosten te verlagen zijn beperkt.	
Ontwikkelingen arbeidstijdenbesluit	In Haarlem werken ca 80 werknemers van de Brandweer 24-uursdiensten. Het gaat om 24uursdiensten met een gemiddelde arbeidsduur van 54 uur per week. Deze diensten passen binnen de huidige Nederlandse wet- en regelgeving. Door jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap dien er aanpassingen in deze wet- en		

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<u>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</u> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdpad aan hoe daar toe te komen.
	regelgeving plaats te vinden. Deze aanpassingen worden vervat in het nieuwe Arbeidstijdenbesluit. Eén en ander betekent dat de betrokken werknemers wellicht minder uren werken en er wellicht andere roosters moeten worden ingevoerd. De VNG en de NVBR verkennen op dit moment de mogelijkheden om de roosters op kostenneutrale wijze aan te passen. Het valt echter niet uit te sluiten dat de werkgever, in casu de gemeente Haarlem, voor onevenredig hoge kosten komt te staan. Deze zaak is nog eens extra onder spanning komen te staan door recente jurisprudentie in de Nederlandse rechtspraak, hetgeen er voor zorgt dat er mogelijk in de loop van het 2 ^e kwartaal 2006 al wijzigingen doorgevoerd moeten worden. Indien er meer duidelijkheid is zullen wij u terstond informeren.		
Regionalisering.	In het kader van de verdere regionalisering van de gemeentelijke Brandweerkorpsen van de deelnemende gemeenten is er op bestuurlijk niveau een aantal verdere stappen gemaakt en is de intentie uitgesproken om (uiterlijk) per 1-1-2008 de lokale brandweezorg op regionaal niveau en in regionaal verband te hebben geregeld. Vanuit Haarlem is deze optie al eerder verkend al dan niet in gezamenlijkheid met de andere regio-gemeenten. In het kader van deze ontwikkelingen zijn al eerder besparingen ingeboekt. Bij deze ontwikkeling is mogelijk onvoldoende rekening gehouden met zogenaamde ontvluchtungskosten. Te denken valt dan aan aandeel Concernstaf, concern P&O ed.		
Begraafplaatsen	De administratie van de begraafplaatsen geschiedt op basis van het kasstelsel. Klanten betalen echter niet voor een eenmalige dienst, maar ook voor het onderhoud en huur van graven voor de periode van 10 (algemeen graf) of 20 jaar (huurgraf). Dit billijkt de overgang naar een kosten-batenstelsel. De keuze voor een stelselwijziging brengt met zich mee dat de begraafplaatsen jaarlijks een groot gedeelte van de inkomsten moeten reserveren en bovendien gelden zullen gaan onttrekken uit deze reserve ten behoeve van de exploitatie van het terrein. De stelselwijziging wordt nu belemmerd door de afwezigheid van een dergelijke reserve. Het begrotingseffect is ongeveer € 120.000,-, negatief als gevolg van het verschil tussen de vrijvallende dotatie en de te plegen jaarlijkse dotatie. Daarnaast valt de opbrengst graflegers inmiddels structureel tegen. Een analyse volgt maar in ieder geval valt op dat de laatste jaren sprake is van een dalend aantal begrafenissen en grafhuurverlengingen.	Het risico verminderd wanneer wordt besloten de begraafplaatsen niet extern te verzelfstandigen, aangezien een beoogde marktpartij hiervoor dan niet gecompenseerd hoeft te worden.	
b. Risico's a.g.v. wijzigingen in de participatie en medebekostiging en risicodeling samenwerkingspartners			

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<i>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</i> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
RIO	Vanaf 2005 zijn de taken van het RIO ondergebracht in het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Het CIZ valt dan onder de verantwoordelijkheid van de landelijke overheid. Op termijn zal het RIO worden opgeheven. In verband met deze liquidatie zijn een aantal risico's aanwezig (doorbetaling IZA-premie en aanspraken pensioenregeling) die het CIZ niet overneemt en waarvan de financiële omvang nog niet bepaald kan worden. Onzeker is of en in hoeverre deze aanspraken in rechten geldend zullen kunnen worden gemaakt. Evenmin is nu reeds duidelijk de financiële omvang van de overige ontvlechtingkosten Voor het opvangen van ontvlechtingkosten die de overgang van RIO naar CIZ met zich meebrengt, is in 2006 een bedrag van € 105.000 gereserveerd. In B&W nota PD/ZV/2005/175 is de verwachting uitgesproken dat het bedrag toereikend is.	Geen	In de begroting 2006 is een bedrag gereserveerd van € 105.000. In B&W nota PD/ZV/2005/175 is de verwachting uitgesproken dat dit bedrag toereikend zal zijn.
c. Risico's die samenhangen met de uitvoering van eerder genomen (uitvoerings-)besluiten			
<i>Grondexploitatie</i>	Wij verwijzen u naar het Meerjarenperspectief grondexploitaties, waarin per exploitatie de risico's worden vermeld. Voor zover te kwantificeren zijn er voor bodemverontreiniging reeds voorzieningen getroffen onder de post 'Voorziening toekomstige verliezen'. Omdat sprake is van inschattingen blijft het onvoorzien-risico aanwezig. Belangrijke risico's zijn: - Tekort bij de funderings- en cascoherstel door nog te maken kosten voor aankopen en de geraamde opbrengsten. Risico wordt beheerst door verdere optimalisatie. - Bij de Raaks laten de juridische procedures sporen na in de planning. De vertragingen zijn aanzienlijk opgelopen. - Schoterburcht kent het risico van de financiële claim bij het College van Zorgverzekeraars over de vergoeding van de boekwaarde.	Zie 1.1 Recent is hoger beroep aangetekend tegen de voor Haarlem negatieve uitspraak van de rechtbank	
<i>Open einderegelingen</i>	Bij open einderegelingen bestaat een spanningsveld tussen enerzijds het door de Raad beschikbaar gestelde budget en anderzijds de politieke wens om rechthebbenden optimaal gebruik te laten maken van de regelingen. Bekende voorbeelden van een open einde regeling zijn de Bijzondere Bijstand, de Wet Voorzieningen Gehandicapten en de Wet Kinderopvang (de bijdragen die de gemeente betaalt voor de kosten van kinderopvang van bijstandsgerechtigden).		Voor een belangrijk deel verwerkt in de A+B lijst.
Verkoop woningen Meerwijk Centrum	Hier ligt een contractuele verplichting voor Haarlem om het risico voor de afzet van de woningen (33 stuks) te dragen. Risico van renteverlies na oplevering (over twee jaar) is ongeveer € 15.000 per woning per jaar.	Er zijn er 8 definitief verkocht 6 in optie (onder meer ontbindende voorwaarde van financiering). Volgens de makelaar is er ruime belangstelling en zullen ook alle woningen verkocht gaan worden. Momenteel wordt nog geput uit de belangstellenden die zich nav de "markt in meerwijk" en een artikel in het HD van dec. 2005 hebben opgegeven.	

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<i>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</i> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdpad aan hoe daar toe te komen.
Woonwagenstandplaatsen 2^e fase	De voorgenomen overdracht van de 2 ^e fase woonwagenstandplaatsen (locaties Zuiderpolder-Noord, Oorkondelaan en nog te realiseren nieuwe standplaatsen) brengt financiële risico's met zich mee in de boekwaarden en de exploitatietekorten. Er is nog geen specifieke voorziening ingesteld voor een te betalen afkoopsom aan de beheersstichting (voor de kosten van de gekapitaliseerde exploitatietekorten), maar deze wordt betrokken bij de beoordeling van de reserve opbrengst boven boekwaarden.	Minimaliseren van de afkoopsom bij de overdracht aan woningcorporaties. Tevens zullen mogelijkheden van verkoop aan de bewoners worden onderzocht (op basis van suggestie hierover in de cie)	De 1 ^e afkoopsom is gedekt uit de reserve Opbrengsten boven Boekwaarden. In de loop van 2006 ontstaat meer duidelijkheid over de groei in deze reserve als gevolg van de verkopen van het niet strategisch bezit.
Onderhouds-Budgetten	Zoals bekend bestaat in Haarlem een achterstand op het onderhoud van de kapitaalgoederen, zoals bruggen, straten, wegen, pleinen, baggeren, gebouwen, verkeerslichten, groen en terreinen. De inloop van deze achterstanden is op onderdelen gestart en neemt vele jaren in beslag. Voor het onderhoud van bruggen zijn in 2003 investeringsbudgetten vrijgemaakt waarmee het achterstallig onderhoud in draagkrachtherstel (dus niet de mechanische delen) bruggen naar verwachting in 2009 is opgelost. Het beleid ten aanzien van het onderhoudsbudget voor straten, wegen en pleinen en groen is erop gericht dat in 2015 het normniveau is bereikt. Recente inspecties leveren op dat dit jaartal waarschijnlijk naar achteren schuift. Hetzelfde geldt voor de onderhoudsachterstand. Ondanks de geplande en uitgevoerde maatregelen kan op onverwachte momenten de noodzaak tot herstel optreden, dan wel opgelopen schade worden geclaimd. In 2005 zijn nauwkeuriger bedragen bekend geworden, die gebaseerd zijn op reële getallen i.p.v. extrapolaties zoals in het verleden bij de nota's kostennormering het geval was. Haarlem kent grote knelpunten rondom achterstallig onderhoud van wegen, waterwegen en openbare verlichting. Verder geldt dit voor alle andere beheerdomeinen in iets mindere mate. Desalniettemin bedraagt de in 2005 becijferde onderhoudsachterstand € 84, 6 miljoen. Het tekort op het normbudget bedraagt in 2005 € 11,7 miljoen.	Basiskwaliteit aanpassen: budgetten ophogen tot norm niveau, achterstallig onderhoud wegwerken.	Jaarlijks is binnen het IP € 4.5 miljoen beschikbaar voor alle investeringen. Dit is absoluut onvoldoende om al het achterstallig onderhoud weg te werken. Daarnaast is in de exploitatiebegroting budget geraamd voor onderhoud. Het betreft hier regulier onderhoud.
Risico's bij bodemprojecten	Baggerproject. Het project ligt op schema. Het bommenonderzoek is vrijwel afgerond, zonder tussentijdse meldingen van vondsten van vliegtuigbommen. Meerkosten worden deels gedekt door BZ; verder volledig projectgebonden (declarabel SUBBIED). Schade als gevolg van het baggeren is verzekerd. Sanering Deli / EBH / Rids / Raaks. Op zich geen risico's in de uitvoering te verwachten; wel op onderstaande onderdelen: Deli bestaat uit meerdere deelprojecten, waarbij de saneringsaanpak op particuliere terreinen stagneert doordat verwerving achter blijft en waarbij het totale project resultaat (woningbouw) achterblijft. Het gemeentelijke deel betreft slechts een leeflaagsanering, die op zeer korte termijn wordt	Exploitatie Grondbank	

Categorie /naam/ risico	Inhoudelijke toelichting	Maatregelen om voordoen risico te vermijden	Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee). - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdpad aan hoe daar toe te komen.
	uitgevoerd; Shell moet in principe eigen sanering uitvoeren en bouwrijpe grond leveren aan BAM, maar wil zich (nog) niet verbinden aan de daarvoor benodigde resultaatsverplichting; deel Nolet en v.d. Putten is nog niet verworven. Onteigening is pas mogelijk als er een vastgesteld saneringsplan ligt. Vaststelling daarvan is opgehouden door fijnstofproblematiek. Dit laatste lijkt niet langer de voortgang van vaststelling van het bestemmingsplan op te houden. Hierover wordt op korte termijn gerapporteerd. Op terrein Nolet is de verontreiniging nog steeds niet in kaart te brengen: er wordt rekening gehouden met tegenvallers (voormalige afvalputten van de gasfabriek). Tegenvallende exploitatie (i.v.m. verwerving) is in beginsel iets waarover Vastgoed moet rapporteren. Saneringskosten worden ca voor de helft gedekt uit Convenant gasfabrieken. Aandachtspunt is dat op de saneringen Zuiveringshuis, CBC-terrein en Mincklersweg veel kosten bouwrijpmaken zijn geboekt op sanering, die niet kunnen worden verantwoord naar de provincie. Bij de accountantscontrole zijn deze posten uit de verantwoording geschrapt. Dit bedrag ad € 1,7 mln moet in de grondexploitaties worden verantwoord. Dit kan plaatsvinden nadat accountantscontrole van de betreffende dossiers heeft plaatsgevonden (t.b.v. declaratie bij de provincie op basis van het Convenant Gasfabrieken). Op dit moment worden de aanbestedingsrisico's van de RCW (installatie van Radial Collector Wells voor diep grondwaterbeheer EBH-terrein) onderzocht. De aanbestedingsresultaten overschrijden de directieraming. Komende maand worden de resultaten bekend van de risicoanalyse van het afbreken van de aanbesteding en het terugvallen op alternatieve aanbesteding. Indien het eindresultaat niet aan de verwachting beantwoordt, wordt dit wordt voorgelegd aan VROM (deze financiert 90%). Indien dit voor de gemeente niet leidt tot een uitkomst moet wellicht worden teruggegrepen op vernieuwing van de huidige conventionele inrichting. Dit levert meer lange termijn kosten en ongemak voor de herinrichting van het gebied. Reinaldapark. Deze voormalige stortplaats kent een plaatselijk te dunne en verontreinigde afdeklaag. Realisatie van grondbank en sanering hangen af van middelen voor het upgraden van het park. Bij het opstellen van het Bodemprogramma was uitgegaan van een kostenniveau van € 1 milj. In de Bodemmodule ISV2 was al rekening gehouden met een bijdrage van € 0,5. Echter er is geen formele financiële dekking voor enkele projecten (waaronder het Reinaldapark), vanwege het beperkte rijksbudget. De ervaring leert dat op het einde van de ISV-periode zicht komt		

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<u>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</u> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financieel beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
	op nieuwe middelen en er kan een tussentijdse herverdeling van middelen plaatsvinden. Er werd ervan uitgegaan dat het project aan het eind van de ISV periode zou worden aangepakt zodat geen knelpunt zou ontstaan. Het in het programma opnemen van het project is van belang voor de motivatie richting rijk voor extra middelen. De ervaring leert dat het steeds moeilijker wordt rijksmiddelen te krijgen voor bodemsanering. Door het naar voren trekken van het project door het Raadsbesluit kan er een voorfinanciering nodig zijn. Vooralsnog is niet duidelijk of vanuit het project een medefinanciering voor de bodemsanering mogelijk is.		
Cultuurprojecten	Ver- en nieuwbouw van drie cultuurpodia de Philharmonie, de Stadsschouwburg en het Patronaat. Bij de Schouwburg is de mate van realiseerbaarheid van de externe financiering een risico, naast de "normale" risico's van vernieuwbouw van een oud en historisch pand. Bij de oplevering van de Philharmonie en het Patronaat spelen de gebruikelijk risico's van het opleveren van een bouwproject. Tevens kan dan de definitieve financiële balans worden opgemaakt.	Verwezen wordt naar de notitie " Stand van zaken cultuurpodia, knelpunten en risico's bouw en exploitatie cultuurpodia" B&W Cultuur 2005/340.	Verwezen wordt naar de opmerkingen op het gebied van achterstallig onderhoud en de firap
Omzetbelasting Grondbedrijf tot en met 2002	Alle (in 1 ^e en 2 ^e instantie) door de belastingdienst gestelde vragen zijn beantwoord. De inspecteur zal op basis hiervan tot een oordeel en definitieve aanslag komen. Deze wordt binnenkort verwacht.	Op basis van de gestelde vragen en geformuleerde antwoorden wordt een verlaging van de definitieve aanslag niet uitgesloten.	De algemene reserve grondexploitaties dient in deze als belangrijkste dekkingsbron. In het kader van de optimalisering van fysieke projecten zijn voorstellen gedaan deze reservepositie weer op niveau te brengen.
Kennemersporthal en Planeet (Nova)	In het kader van de decentralisatie van de huisvesting van de MBO-scholen is in 1997 een probleem ontstaan bij de overname van een verplichting voor een tweetal voorzieningen voor sportonderricht door het NOVA-college. Hieruit is een vordering op het NOVA-college ontstaan van € 7,5 miljoen (inclusief rente). Een onderzoek naar de juridische status van de vordering tussen betrokken partijen (rijk / gemeente / schoolbestuur) heeft opgeleverd dat zowel het Nova College als het Rijk zijn gedagvaard. Op 17 november 2004 is een comparitie bij de Rechtbank Den Haag geweest. Op basis van de comparitie heeft de rechter het Rijk verzocht met een voorstel tot schikking te komen. Over dit voorstel plegen de gemeente en Nova College overleg.	De gerechtelijke procedure wordt voortgezet als blijkt dat de schikking geen acceptabel resultaat oplevert .	Ik kan me voorstellen dat er nu wel een voorziening wordt getroffen, opgenomen in een groter geheel, omdat de kans aanwezig is dat een deel van de in ieder geval de rentecomponent moeilijk te innen zal zijn er op een gegeven moment een afweging gemaakt moet worden tussen de vraag of de gemeente een schikking accepteert en de vraag of de gemeente tot het uiterste zal moeten doorprocederen met de kans op een langsepende procedure en een ongunstige uitspraak van de rechter.
Stadsdeelregie	Door het ontbreken van structurele dekking voor de regisseurs dreigt een einde van dit initiatief. Voor de jaren 2005 + 2006 is dit in de reorganisatie binnen SB afgedekt, conform het besluit van B&W d.d. 10 mei 2005. Het bedrag ingaande 2007 moet elders worden gevonden.		
Toneelschuur btw belaste verhuur	In de nota Stand van zaken cultuurpodia(Cultuur/2005/340) is in de vertrouwelijke bijlage melding gemaakt van dit risico. Aangezien het huurcontract met de Toneelschuur pas na ingebruikname van het pand is afgesloten, bestaat het risico dat de inspecteur een deel van de in aftrek gebrachte BTW over de bouw Toneelschuur zal moeten terugbetalen	In de nota Stand van zaken cultuurpodia(Cultuur/2005/340) is in de vertrouwelijke bijlage melding gemaakt van dit risico. Aangezien het huurcontract met de Toneelschuur pas na ingebruikname van het pand is afgesloten, bestaat het risico dat de inspecteur een deel van de in aftrek gebrachte BTW over de bouw Toneelschuur zal moeten terugbetalen	Een voorziening is niet aanwezig
Bouw Stadsschouwburg	In de risico analyse Stadsschouwburg (bijlage bij nota		

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<u>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</u> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
	Cultuur/2005/647) is in vertrouwelijk melding gemaakt van het risico dat de sponsoraakstelling die resteert voor de Schouwburg niet gehaald wordt. Het college heeft besloten geen reservering te maken voor dit doel, maar eventuele tekorten te dekken uit het Projectenfonds.		
EIGENDOMSRSICO'S			
AANSPRAKELIJKHEIDSRISICO'S			
a. Aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad in civielrechtelijke hoedanigheid			
Aansprakelijkheid	<i>De gemeente is wettelijk aansprakelijk als activiteiten van de gemeente leiden tot schade voor derden. De gemeente heeft hiervoor een WA-verzekering (met eigen risico), maar er kunnen zich gevallen voordoen die hierdoor niet (volledig) worden gedekt, zoals nadeelcompensatie. Jaarlijks worden 300 tot 400 claims verwerkt. Deze claims vallen in de volgende twee categorieën:</i> 2.1 Verzekerde claims Hiervoor wordt jaarlijks een budget in de begroting opgenomen ter dekking van de premie en de eigen risico's. Dit budget blijkt toereikend om de meest voorkomende claims te dekken. Eventuele bijzondere situaties worden gemeld in de bestuursrapportages. Op dit moment is er één bijzonder geval uit 1993 waar de gemeente een extra financieel risico loopt. 2.2 Onverzekerde claims Er lopen momenteel veertien claims. In diverse gevallen is bezwaar of (hoger) beroep aangetekend. Dat vergt de nodige tijd. De onverzekerde claims zijn als volgt in te delen: - Nadeelcompensatie Er lopen thans vijf claims vanwege vermeend geleden nadeel wegens gemeentelijk handelen. - Vergunningen Er lopen vier claims als gevolg van het (niet) verlenen van een (bouw)vergunning. - Overig Er lopen zes overige claims onder andere in verband met asbest, gederfde inkomsten, handhaving en informatieverstrekking. Het totaal bekende en onverzekerde risico van claims bedraagt op dit moment orde-grootte € 1.500.000, exclusief de Van Neerbos claim (waarvoor € 2,45 miljoen is gereserveerd). Het werkelijke risico zal ongetwijfeld lager dan genoemde 1,3 miljoen liggen, mede doordat er vaak hogere bedragen geclaimd worden dan rechtsgeldig onderbouwd kan worden. Voor dit risico is geen reservering.	Bij verzekeringscontracten draait het altijd om de premie versus het eigen risico. Aansprakelijkheidsverzekeraar Centraal Beheer Achmea (CBA) wilde m.i.v. januari 2006 de premie verhogen met 15 %. Als reden hiervoor voert CBA aan de forse schadereserveringen voor de gemeente Haarlem in verband met de te verwachten schadeuitkeringen. Dat beeld klopt niet met het beeld zoals Haarlem dat zelf ervaren heeft. Daaruit blijkt juist dat het aantal schadeclaims vanaf januari 2003 boven de € 12.500,- gering is geweest (acht stuks). Daarom is besloten om het huidige eigen risico op de polis te verhogen van € 12.500,- naar € 25.000,-- bij een iets lagere premie. Rekenkundig zou dat moeten leiden tot iets lagere kosten. Of dat ook zo zal uitpakken moet worden afgewacht. Andere maatregelen die kunnen bijdragen aan een beperking van het aantal claims zijn: 1. Infrastructurele werken zodanig faseren en uitvoeren dat de kans op claims wordt beperkt (risicomanagement). 2. In voorkomende gevallen in de kredieten of begrotingsbudgetten een budget voor nadeelcompensatie opnemen. 3. Vergroting interne kwaliteitszorg in de procedure van vergunningverlening.	
Planschadeclaims	Het aantal lopende projecten en het aantal projecten, die	Risicomanagement	

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<i>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</i> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
	binnenkort in uitvoering worden genomen, is sterk toegenomen. Als gevolg hiervan neemt het aantal schadeclaims, als gevolg van beschikkingen op grond van de Wet Ruimtelijke Ordening, ook toe. Over de ingediende planschades worden standaard risico-analyses opgesteld. Indien noodzakelijk wordt voor de afhandeling van schadeclaims de expertise van onafhankelijk externe deskundigen ingeschakeld. De uitkomsten van deze procedures en de daarna gekoppelde financiële consequenties blijven ongewis. Ten aanzien van één lopende procedure is nog geen gerechtelijke uitspraak bekend, het betreft 2 ^e fase (woontoren) langs de Spaandamseweg. In één zaak speelt een hoger beroep (Noordstrook).		
Wegbeheer	De gemeente heeft als wegbeheerder de publiekrechtelijke verplichting zorg te dragen voor de goede staat van de openbare weg. Daarnaast heeft de gemeente een civielrechtelijke risicoaansprakelijkheid op grond van artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek voor schade als gevolg van gebreken aan de weg. Risicoaansprakelijkheid betekent dat de gemeente aansprakelijk is ook al was zij niet op de hoogte van het schadeveroorzakende feit. Voorbeelden van deze gebreken aan de weg, waarvoor wegbeheerders door de rechter tot schadevergoeding zijn veroordeeld, zijn: gaten in de weg, losliggende stoeptegels, verzakkingen in de weg en een door gras overwoekerde betonnen rand van een fietspad. Ten slotte heeft de gemeente ook een schuldaansprakelijkheid ex artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek voor schade als gevolg van gebreken op de weg. Schuldaansprakelijkheid betekent dat de gedupeerde moet aantonen dat de gemeente tekort geschoten is in haar zorgplicht om de onder haar beheer vallende wegen naar behoren te onderhouden. Dit artikel vindt voornamelijk toepassing wanneer sprake is van bijvoorbeeld zand, olie, modder grind, bladeren, sneeuw, ijsel of afgevallen ladingen op de weg en de gemeente onvoldoende maatregelen heeft getroffen om aan de gevaarlijke situatie een einde te maken. Niettemin heeft dit artikel ook toepassing gevonden in geval van bijvoorbeeld schade door een kuil in onverharde grond naast een voetpad of door een niet goed zichtbare sloot die overwoekerd was door gras. Uit jurisprudentie naar aanleiding van zowel artikel 6:174 als artikel 6:162 blijkt bovendien dat de overheid er rekening mee moet houden dat weggebruikers niet altijd heel erg oplettend en voorzichtig zijn. Aan de andere kant moeten weggebruikers rekening houden met het feit dat het wegdek niet altijd in perfecte staat verkeert. Ingevolge artikel 6:101 van het Burgerlijk Wetboek kan (gedeeltelijke) schuld van de		

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<u>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</u> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
	weggebruiker leiden tot vermindering van de schadevergoeding. Door de abominabele staat van verschillende delen van het areaal loopt Haarlem het risico dat schadeclaims door struikelen, banden beschadiging, onduidelijke belijning, ondeugdelijk wegdek, wegzakkende parkeerplekken bij kademuren in de toekomst steeds vaker zullen optreden. De grootste risico's worden goed gemonitord, maar desalniettemin blijkt dat onvoorziene zaken toch optreden. Bijvoorbeeld baggeren in de Leidsevaart leidt tot wegzakken van een deel van het voetpad. Dit betreft niet het deel dat thans wordt aangepakt. Ditzelfde geldt voor de Nieuwe Gracht, Spaarndamseweg plus verschillende stukjes Spaarne.		
Beweegbare afsluitpalen (bollards)	Er loopt momenteel een juridische procedure (al in hoger beroep) n.a.v. schade ontstaan door een beweegbare afsluitpaal (een zgn. bollard). Bij het claimen van schade door een bollard wordt de logfile van de bollard altijd gebruikt voor de controle van de claim, waarna de claim wordt afgewezen dan wel toegekend. Tevens wordt deze logfile gebruikt voor het claimen van schade aan de bollard, veroorzaakt door degene die de bollard heeft beschadigd, bijvoorbeeld door het negeren van het rode stoplicht. De advocaat van de tegenpartij stelt de logfile als bewijsmiddel ter discussie. Als dit door de rechter wordt overgenomen, is dit een groot risico. Bij deze zaak is de stadsadvocaat betrokken.	Goede juridische onderbouwing / voorbereiding.	Geen
Claim gestolen schilderij	Onderwerp is bekend. Kort samengevat claimt bruikleengever verzekerde waarde zoals opgenomen in bruikleenovereenkomst in plaats van uitgekeerde (courante) waarde	Gerechtelijke procedure afwachten	Een voorziening is niet aanwezig.
b. Contractuele aansprakelijkheid			
Openbaar vervoer	Dit jaar loopt het lopende contract met Connexxion af. Uitgangspunt daarbij is dat de schuld die Haarlem in de jaren 2000 /2002 heeft opgebouwd volledig wordt weggenomen. Connexxion is maximaal risicodragend, behoudens op één aspect, te weten de hoogte van de rijksbijdrage voor Openbaar Vervoer. Op die rijksbijdrage heeft het kabinet tot tweemaal toe extra (vergaande) landelijk geldende bezuinigingen doorgevoerd. De laatste daarvan kon slechts gedeeltelijk nog worden vertaald in aanpassing van het net. Dit omdat het net eigenlijk al volledig is uitgekleed. Onlangs is gebleken dat de rijksbijdrage 2005 opnieuw lager zal worden vastgesteld (zie ook bestuursrapportage 2005-2). Dit is mede een gevolg van het feit dat de verdeelsleutel (tussen de regio's onderling) ongunstig voor Haarlem (en		

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<u>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</u> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdspad aan hoe daar toe te komen.
	bijna voor alle regio's in Noord-Holland) uitpakt. De lasten voor de uitvoering van het lijnenplan zullen conform begroting zijn. De laatste berekeningen laten zien dat hierbij rekening moet worden gehouden met een overschrijding. Omdat de huidige concessie tot 11 december 2005 loopt en de OV autoriteit en derhalve ook de opdrachtverstrekking voor de nieuwe concessie over is gegaan naar de provincie is er geen mogelijk voor Haarlem om in genoemd lijnenplan te schrappen of dit nadeel in de komende jaren door het schrappen van lijnen goed te maken. Overleg op korte termijn met ministerie, provincie en Connexxion is noodzakelijk.		
<i>Brandschade</i>	De gemeente heeft haar eigendommen verzekerd via de beurs met een lage premie en eigen risico van € 2.500 per gebeurtenis en een "jaar eigen risico" van € 675.000. Het verzekeringsjaar loopt van 1 juli tot 1 juli daaropvolgend. Hiervoor is enkele jaren geleden gekozen vanwege de gewijzigde verzekeringsmarkt (hogere premies) en een gunstig schadebeeld. Dat heeft in de afgelopen jaren helaas anders uitgepakt.	De omvang van de voorziening brandschade dient tijdig op peil te worden gebracht, teneinde het eigen risico bij mogelijke brandschades na 1 juli 2005 op te kunnen vangen.	
<i>Westergracht 72</i>	De huuronderhandelingen met de eigenaar zijn nog niet afgerond. Er bestaat overeenstemming over de nieuwe huurprijs per 1 april 2004. Door de eigenaar is het aantal gehuurde meters (opnieuw) ter discussie gesteld. Wij hebben de eigenaar gewezen op de in 2000 bereikte overeenstemming. Hierop is door de eigenaar nog niet gereageerd. Het geschil gaat over een bedrag aan kosten op jaarbasis van ongeveer een ton.	De problematiek is aan de stadsadvocaat ter beoordeling voorgelegd. Deze is van oordeel dat de gemeente een sterke zaak heeft in deze. Vooruitlopend op een eventuele rechtszaak heeft de stadsadvocaat geadviseerd de teveel betaalde huur in mindering te brengen op het volgende huurvoorschot.	Geen voorziening/reserve beschikbaar.
<i>c. Aansprakelijkheid uit onrechtmatige overheidsdaad</i>			
Ongerechtvaardigde verrijking	Door het ministerie van VROM is een claim ingediend ten aanzien van door hen veronderstelde ongerechtvaardigde verrijking die de gemeente genoten zou hebben bij de uitvoering van saneringsprojecten in de jaren '90.		
<i>d.Contractuele aansprakelijkheid</i>			
Crematorium Haarlem	Haarlem is voor 50% aansprakelijk voor eventuele verliezen. De geprognosticeerde winst in de begroting wordt nog niet waargemaakt. In 2005 is het break-even point maar er zal toch een verlies kunnen ontstaan als gevolg van incidentele afkoopkosten van een lening. Oversluiting van de lening heeft een structureel positief effect op de exploitatie van het crematorium, maar een incidenteel nadelig effect. Op termijn leidt dit tot een hogere winstafdracht.	Niet mogelijk (verkoop 50%-aandeel pas reëel na winstgeneratie).	
<i>Halte Aziëweg Zuidtangent</i>	De halte Aziëweg van de Zuidtangent heeft sinds 2 maanden geen dak meer. Dit is eraf gewaaid en is toen onmiddellijk verwijderd. Dit bericht is niet onmiddellijk door Haarlem gesignaleerd, maar inmiddels heeft een bespreking		

<u>Categorie /naam/ risico</u>	<u>Inhoudelijke toelichting</u>	<u>Maatregelen om voordoen risico te vermijden</u>	<i>Is een financiële buffer (voorziening/reserve) beschikbaar om het optreden van het risico op te kunnen vangen (ja/nee).</i> - Zo ja, omvang melden. Is dit bedrag voldoende (ja/nee). - Zo nee, waarom niet. Welke buffer is uit het oogpunt van een verantwoord financiële beleid noodzakelijk? Geef tijdpad aan hoe daar toe te komen.
	plaatsgevonden met de provincie. Het lijkt erop dat het dak niet goed verlijmd is, omdat het niet buitensporig waaide die dag (windkracht negen). De kosten voor een nieuw dak zijn heel globaal becijferd (aan de hand van de realisatiekosten) en bedragen ongeveer 100.000 euro. Voor dat bedrag is het dak nog niet bevestigd en gelet op prijspeil 2006 in relatie tot het jaar van aanleg, zal dit bedrag nog wel stijgen. De verschillende overeenkomsten bieden geen uitsluitel over wie dit moet betalen, maar het volgende is afgesproken. Er wordt een aantal zaken uitgezocht: - valt het nog onder de garantie (actie Haarlem-prov.) - valt het onder de gemeentelijke stormschadeverzekering (actie Haarlem) - er wordt een aantal personen benaderd die in het verleden bij het proces waren betrokken om het historisch geheugen wat op te frissen op dit onderdeel. (actie Haarlem-provincie) - er wordt een aantal extra documenten opgediept uit de archieven, om mogelijk nog wat meer duidelijkheid te creëren (actie Provincie) - als het pad onvoldoende oplevert, zullen de gezamenlijke juristen op basis van wetgeving nog een advies afgeven.		

5. Maatregelen

5.1 Maatregelen naar aanleiding van deze rapportage

De financiële problematiek zoals gemeld in dit dossier is niet van vandaag op morgen ontstaan, en kan ook niet op korte termijn worden opgelost. Wij stellen u daarom voor om af te zien van een kaasschaafmethode en/of (nog meer) taakstellingen in de begroting op te nemen.

Wij geven u de volgende drie generieke maatregelen in overweging:

1. Er wordt terughoudendheid betracht bij de uitvoering van nieuw beleid;
2. Er vindt een algemene heroverweging plaats van nieuwe en nog te stoppen investeringen, ongeachte de fase waarin de besluitvorming en uitvoering zich bevindt;
3. De vacaturestop en het bevriezen van het niveau van externe inhuur worden voorlopig gehandhaafd, en zij worden aangevuld met een actief mobiliteit- en herplaatsingsbeleid.

Aangezien deze maatregelen onvoldoende soelaas bieden, en bovendien niet op redelijk korte termijn leiden tot verlichting van de financiële problematiek, heeft het zittende college begin maart 2006 de opdracht gegeven aan de algemeen directeur om tevens *meer specifieke* maatregelen (aanvullende bezuinigingen) uit te werken.

Voor elk van de bovenstaande maatregelen moet duidelijk worden afgesproken:

- wat houdt het precies in;
- hoe wordt de afspraak bewaakt en door wie;
- hoe wordt de financiële effectiviteit van de maatregelen bepaald;
- onder welke voorwaarden (inhoudelijk en procedureel) kan *incidenteel* worden afgeweken van de maatregel (bijvoorbeeld bepaalde economisch rendabele investeringen).

Deze uitwerking van bovenstaande kan deel uitmaken van de in de Kadernota 2006 vast te stellen definitieve maatregelen.

5.2 Maatregelen naar aanleiding van de Bestuursrapportage 2005-3

Bij de Bestuursrapportage 2005-3 hebben wij u toegezegd om u nader te informeren over de volgende mogelijke maatregelen:

- positie van het Parkeerfonds;
- besparingen op het Investeringsplan.

De positie van het Parkeerfonds

Bij de begroting 2006 is het laatste overzicht “Stand van zaken Parkeerfonds” gepresenteerd. Daarvan uitgaande (rekening houden met de invoering aangepaste bezoekersregeling (B&W besluit SB/V&V/2005/1444), maar onder voorbehoud van het resultaat parkeren jaarrekening 2005) betekent het opheffen van het Parkeerfonds een eenmalige dotatie aan de algemene reserve van circa € 3 miljoen (het resultaat kan nauwkeuriger worden bepaald bij de Kadernota 2006). Bij de bepaling van deze dotatie is ervan uitgegaan dat de financiële gevolgen van genomen raadskredieten inzake parkeren alsmede de inkomstenraming parkeren (straat en garage parkeren) in de gemeente begroting worden verwerkt. Op dit moment is hier geen structureel nadeel in de exploitatie van te verwachten. Indien er voor wordt gekozen het Parkeerfonds op te heffen en de middelen toe te voegen aan de algemene reserve, dan kan dat alleen onder de voorwaarde dat thans via het fonds benoemde bestemmingen /gereserveerde middelen in het investeringsplan en waar het gaat om de exploitatie via de begroting worden opgenomen.

Besparingen op het Investeringsplan

Gezien de financiële problematiek hebben wij de sectoren verzocht om suggesties te doen voor verdere besparingen op het Investeringsplan. Hier zijn geen concrete voorstellen voor gedaan. Door de sector MO is nog gewezen op het feit dat de posten in het Investeringsplan voor MO voornamelijk bestaan uit grote projecten zoals scholen, Schouwburg, Pim Mulier, filiaal stadsbibliotheek en depot museum. Voorstellen tot het verlagen of schrappen van één van deze grote projecten lijken tot op heden niet door een meerderheid van uw college te worden gedragen. Aangezien bij het verzoek tot aandragen van voorstellen verzocht is rekening te houden met de wens van de raad om het onderhoud aan de stad voorrang te geven boven ontwikkeling cq andere zaken biedt het huidig Investeringsplan weinig mogelijkheden tot het verlagen van de gemeentelijke investeringsuitgaven. Daarnaast is een belangrijk deel van de opgenomen investeringen rendabel, dat wil zeggen dat een bezuiniging niet leidt tot verlaging van de gemeentelijke lasten.

6. Specifieke onderwerpen

Invulling taakstelling Investeringsplan

Vanuit de Kadernota 2005 resteert nog een taakstelling op het Investeringsplan voor de jaren 2008 t/m 2010 (2008: € 100.000; 2009: € 200.000 en 2010: € 200.000).

Inmiddels is besloten de taakstelling voor 2010 in mindering te brengen op de vrije ruimte die in dat jaar nog beschikbaar is. Dit betekent dat voor de jaren 2008 en 2009 nog een invulling aan deze post moet worden gegeven. Hiertoe zijn voorstellen van de sectoren ontvangen die u als bijlage D aantreft.

Ten aanzien van de verlaging van het investeringsbedrag voor het westelijk tuinbouwgebied met in totaal € 433.000 wordt opgemerkt dat de gemeente het risico loopt dat een belangrijk deel van de co-financiering door de Provincie verloren gaat. Dit kan inhouden dat de verlaging van het investeringsniveau hoger zal zijn dan het nu in te leveren gemeentelijk aandeel van € 433.000.

Bijlage A

prog	Onderwerp	sector	bedrag 2006	V/N	I/S	opmerking	2006	2007	2008	2009	2010	afwijkingen t.o.v. begroting 2006 2011
Knelpunten onderwerpen bestuursrapportage 2005-3												
3	WVG	PD	150	N	I/S	zie ook risicoparagraaf	150	0	0	0	0	0
4	(frictiekosten) bezuinigingen MZK	MO	0	N	I	zie ook risicoparagraaf	0	0	0	0	0	0
4	(frictiekosten) bezuinigingen OSK	MO	0	N	I	gemeld nadeel (€ 200.000) betreft 2005. Meerjarenperspectief: zie ook risicoparagraaf	0	0	0	0	0	0
7	bijzondere bijstand	PD	500	N	S	huidig verstrekkingenbeleid loopt t/m 2006	500	0	0	0	0	0
7	<i>bijzondere bijstand: risico niet versoberen beleid</i>	<i>Cf</i>		<i>N</i>	<i>S</i>			500	500	500	500	500
7	inkomensdeel WWB 65-	PD	6600	N	S		6600	6600	6600	6600	6600	6600
7	inkomensdeel WWB 65-: debiteuren SZW	PD	-2700	V	S		-2700	-2700	-2700	-2700	-2700	-2700
7	werkdeel WWB	PD	0				0	0	0	0	0	0
9	inkomsten bouwleges/digitalisering bouwarchief	SO	-100	V	I		-100	0	0	0	0	0
9	taakstelling afstoten niet-strategisch bezit	SO	0	V/N	S	jaarlijkse schommelingen	0	0	,0	,0	0	0
9	personeelslasten sector SO (rend/onrendabel)	SO	375	N	I	zie ook risicoparagraaf	375	0	0	0	0	0
9	budgetten RBWS	SO	-350	V	I		-350	0	0	0	0	0
9	budgetten ISV	SO	250	N	S		250	250	500	750	1000	1250
9	budgetten ISV: dekking ISV1	SO	-250	V	I		-250	0	0	0	0	0
11	BTW-problematiek	CS	670	N	S	B&W schat nadeel in op 1,5 mln S (voordeel is 830 S)	670	670	670	670	670	670
Totaal knelpunten			5145	N			5145	5320	5570	5820	6070	6320
Maatregelen onderwerpen bestuursrapportage 2005-3												
3	WVG: niet aanbesteden hulpmiddelen bij Paswerk	PD	-900	V	I/S		-900					
3	WVG: niet aanbesteden hulpmiddelen bij Paswerk	PD	700	N	I/S	betreft omzetverlies Paswerk	700					
7	bijzondere bijstand: 2006 90.000 t.l.v. UPC-gelden en 320.000 t.l.v. hogere algemene uitkering. 2007 en verder: versoberen beleid	PD	-410	V	I	2006: dekking t.l.v. UPC-gelden (90.000) en voordeel algemene uitkering (zie elders in rapportage). Beide incidenteel.	-410					
7	inkomensdeel WWB 65-: aanvullende reïntegratieactiviteiten	PD		V	S		0	-1500	-3000	-3100	-3100	-3100
7	inkomensdeel WWB 65-: resultaat WWB 2005 inzetten ter dekking van nadeel WWB 2006	PD	-2150	V	I		-2150	0	0	0	0	0

7	inkomensdeel WWB 65-: onttrekking resultaat 2005 aan bestemmingsreserve WWB en afzien van dotaties uit meerjarenbegroting 2006	PD	-1750	V	S	zie ook risicoparagraaf; niet meer doteren aan reserve; alleen nog in 2008 (immers: bestemmingsvoorstel rekening 2005 om € 4,0 miljoen te doteren)	-1750	-1750	-1750	-1750	-1750	-1750
11	BTW-problematiek: dekking t.l.v. meevallen GR	CS	-100	V	S		-100	-100	-100	-100	-100	-100
	Totaal maatregelen		-4610	V			-4610	-3350	-4850	-4950	-4950	-4950
	SAMENVATTING											
	Totaal knelpunten		5145	—			5145	5320	5570,0	5820	6070	6320
	Totaal maatregelen		-4610	—			-4610	-3350	-4850	-4950	-4950	-4950
	TOTAAL SALDO PROBLEMATIEK ONDERWERPEN BESTUURSRAPPORTAGE 2005-3		535	N			535	1970	720	870	1120	1370

Bijlage B

												afwijkingen t.o.v. begroting 2006
prog	Onderwerp	sector	bedrag 2006	V/N	I/S	opmerking	2006	2007	2008	2009	2010	2011
B1. Knelpunten aanvullende onderwerpen												
4	Exploitatie Toneelschuur	MO	52,50	N	I		52,50	0	0	0	0	0
4	Exploitatie Patronaat	MO	75,0	N	S		75,0	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0
4	Exploitatie SSCH	MO	,0	N	S	100 vanaf 2008	,0	0	100,0	100,0	100,0	100,0
4	Exploitatie SSCH	MO	100,0	N	I		100,0	,0	,0	,0	,0	,0
4	Huurcontracten cultuurpodia	MO	,0	N	S	marge tussen € 400.000 en € 1,2 mln	,0	,0	,0	,0	,0	,0
4	Vermogenspositie MZK	MO	,0	N	I		,0	450	0	0	0	0
4	Gebruikersruimte Spaarne 106	MO	131,0	N	I		131,0	0	0	0	0	0
4	Topsportbeleid: (lootschool 10.000 in jaren 2006-2008	MO	10,0	N	S		10,0	10	10	0	0	0
4	Herinrichting Van der Aart sportpark	MO SO	250,0	N	I	betreft investering!	250,0	0	0	0	0	0
4	Houtvaart	MO	100,0	N	I	betreft investering!	100,0	0	0	0	0	0
7	Stadsbank/wet Fido	PD	125,0	N	S		125,0	125,0	125,0	125,0	125,0	125,0
7	Paswerk: risico begroting 2006 en latere jaren	PD	700,0	N	I/S	2006 en 2007	700,0	300	0	0	0	0
7	Bijzondere regelingen	PD	160,0	N	S	loopt jaarlijks op	160,0	180	200	220	240	260
7	Kinderopvang SZWclienten	PD	-200,0	V	I		-200,0	0	0	0	0	0
9	Realisatie mjp bestemmingsplannen	SO	150,0	N	I/S	2006 en 2007	150,0	150	0	0	0	0
5	Verlening subsidies woningbouw/fuca	SO	,0	V	S	vanaf 2008	,0	0	-50	-75	-75	-75
10	Begraafplaatsen: overgang naar kostenbatenstelsel	SB	230,0	N	S		230,0	230,0	230,0	230,0	230,0	230,0
11	Reorganisatie gemeentelijke organisatie	CS	480,0	N	I/S	2006 en 2007	480,0	450	0	0	0	0
11	Taakstelling europese aanbesteding	CS	139,0	N	S		139,0	139,0	139,0	139,0	139,0	139,0
11	Taakstelling besparing uitzendkrachten	CS	120,0	N	S		120,0	120,0	120,0	120,0	120,0	120,0
11	Stelpost personeelontwikkeling	CS	-450,0	V	S		-450,0	-450,0	-450,0	-450,0	-450,0	-450,0
11	Div. ontwikkelingen CS	CS	450,0	N	S		450,0	450,0	450,0	450,0	450,0	450,0
11	Investeringsbedrag van 5.000 naar 25.000	CS		N/V	S							
11	Algemene uitkering, toevoeging bijzondere bijstand	CS	,0	V	S	in 2006 incidenteel betrekken bij tekort op bijzondere bijstand	,0	-320,0	-320,0	-320,0	-320,0	-320,0
11	Algemene uitkering, economische ontwikkeling	CS	-250,0	V	S		-250,0	-250,0	-250,0	-250,0	-250,0	-250,0
11	Ontwikkeling personeelsformatie en -lasten	CS	-1000,0	V	I/S	separate B&W-nota;	-1000,0					
11	Gevolgen CAO gemeentepersoneel en trendvolgers. Structurele doorloop gemeld in bestuursrapportage 2005-3	MO	92,0	N	S		92,0	92,0	92,0	92,0	92,0	92,0
Totaal knelpunten aanvullende onderwerpen			1464,50	N			1464,50	1751,0	471,0	456,0	476,0	496,0
B1. Maatregelen aanvullende onderwerpen												
11	Externe instroomstop	CS	-500,0	V	I	wordt nog nader onderzocht!	-500,0	0	0	0	0	0

4	Herinrichting Van der Aart sportpark: optie dekking t.l.v. grondexploitatie Delftwijk	MO SO	,0	V	I		,0	0	0	0	0	0
7	Bijzondere regelingen: t.l.v. bestemmingsreserve WWB	PD	,0	V	S	best.res. is leeg	,0	,0	,0	,0	,0	,0
11	Reorganisatie gemeentelijke organisatie: 2005 t.l.v. externe instroomstop; 200: t.l.v. vacaturestop en herplaatsingen	CS	-480,0	V	I		-480,0	-450	0	0	0	0
Totaal maatregelen aanvullende onderwerpen			-980,0	V			-980,0	-450,0	,0	,0	,0	,0
SALDO aanvullende ONDERWERPEN			484,50	N			,0	484,50	1301,0	471,0	456,0	476,0
B2. Knelpunten realisatie bezuinigingen												
11	Stelpost bezuinigingen	CS	-50,0	V	I	na verwerking MZK is stand 50.000	-50,0					
4	Taakstelling formatie OWG	MO	50,0	N	S		50,0	120	120	120	120	120
4	Bezuiniging Volksuniversiteit	MO	200,0	N	I/S	2006 en 2007	200,0	200,0	0	0	0	0
11	Verzelfstandigingen	CS	,0	N	S		,0	,0	,0	,0	,0	,0
4	Formatiekrimp hoofd S&R	MO	45,0	N	I/S	vanaf 2007	45,0	85,0	,0	,0	,0	,0
4	Boven normatieve uitgaven onderwijs	MO	40,0	N	I		40,0	,0	,0	,0	,0	,0
8	Bezuinigingen participatie en inspraak	SB	30,0	N	I/S	2006 en 2007	30,0	30,0	,0	,0	,0	,0
11	Resterende taakstellingen archeologie en financiële functie	SO	100,0	N	I		100,0	,0	,0	,0	,0	,0
Totaal knelpunten realisatie bezuinigingen			415,0	N			415,0	435,0	120,0	120,0	120,0	120,0
B2. Maatregelen realisatie bezuinigingen												
11	Stelpost bezuinigingen: niet vrij laten vallen	CS	50,0	N	I		50,0					
4	Formatiekrimp hoofd S&R: t.l.v. sectorbudget	MO	-45,0	V	I		-45,0	,0	,0	,0	,0	,0
4	Boven normatieve uitgaven onderwijs: t.l.v. materiële budgetten onderwijs	MO	-40,0	V	I		-40,0					
Totaal maatregelen realisatie bezuinigingen			-35,0	V	I		-35,0	,0	,0	,0	,0	,0
SALDO REALISATIE BEZUINIGINGEN			380,0	N			380,0	435,0	120,0	120,0	120,0	120,0
SAMENVATTING KNELPUNTEN												
B1. Totaal knelpunten aanvullende onderwerpen			1464,50	N			1464,50	1751,0	471,0	456,0	476,0	496,0
B2. Totaal knelpunten realisatie bezuinigingen			415,0	N			415,0	435,0	120,0	120,0	120,0	120,0
TOTAAL KNELPUNTEN			1879,50	N			1879,50	2186,0	591,0	576,0	596,0	616,0
TOTAAL MAATREGELEN (B1+B2)			-1015,0	V			-1015,0	-450,0	,0	,0	,0	,0
SALDO TOTAAL KNELPUNTEN MINUS MAATREGELEN			864,50	N			864,50	1736,0	591,0	576,0	596,0	616,0

BIJLAGE C

PUBLIEKSDIENST

GELDSTROMEN BINNEN HET DOMEIN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

11 APRIL 2006

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	2
2.	SAMENVATTING	2
3.	INKOMENSDEEL: DE MIDDELEN VOOR BIJSTANDSVERLENING	2
3.1.	DOEL.....	2
3.2.	WERKING.....	2
3.3.	PROGNOSE 2006	3
4.	WERKDEEL: DE MIDDELEN VOOR ARBEIDSMARKTINSTRUMENTEN.....	4
4.1.	DOEL.....	4
4.2.	WERKING.....	4
4.3.	PROGNOSE 2006	4
5.	BIJZONDERE BIJSTAND: DE MIDDELEN VOOR MINIMABELEID	5
5.1.	DOEL.....	5
5.2.	WERKING.....	5
5.3.	PROGNOSE 2006	5
6.	DEBITEUREN: VORDERINGEN EN VOORZIENINGEN.....	6
6.1.	INLEIDING	6
6.2.	AARD EN OMVANG VAN DE DEBITEUREN	6
6.3.	VOORZIENING VOOR DEBITEUREN.....	6
6.4.	DE BOEKHOUDJKUNDIGE WERKING VAN DE DEBITEUREN	7
6.5.	PROGNOSE 2006	8
7.	UITVOERINGSKOSTEN	8
8.	BIJLAGE VERDEELMODEL INKOMENSDEEL WET WERK EN BIJSTAND.....	8

Inleiding

De gemeente Haarlem verkeert in financieel zwaar weer. De afgelopen jaren is fors ingegrepen op de gemeentebegroting en zijn tal van bezuinigingsmaatregelen getroffen. Niettemin staat ons college opnieuw voor de opgave extra maatregelen te treffen om een aantal financiële tegenvallers het hoofd te kunnen bieden.

Binnen het domein van de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid gaat veel geld om, grofweg te onderscheiden in drie hoofdstromen. Naast de bijzondere bijstand (1), beschikt de gemeente sinds de invoering van de Wet Werk en Bijstand in 2004 over het Inkomensdeel (2) en het Werkdeel (3). Daarnaast is er sprake van een omvangrijk debiteurensaldo (4).

Naast de grote financiële omvang van deze budgetten zijn met twee van deze geldstromen, het Inkomensdeel en de Bijzondere Bijstand, flinke financiële risico's gemoeid. Voorliggende nota betreft een beschrijving van de verschillende geldstromen binnen het domein Sociale zaken en Werkgelegenheid. De nota beschrijft het doel, de inhoudelijke en de financiële werking van deze regelingen. Met betrekking tot de financiële werking verklaren we de risico's. Voor cijfermateriaal verwijzen we u naar de tussenrapportage 2006 en de jaarrekening 2005.

Samenvatting

Er zijn drie belangrijke grote geldstromen binnen het domein Sociale Zaken en Werkgelegenheid: het Inkomensdeel Wwb (het I-deel), het Werkdeel Wwb (het W-deel) en de bijzondere bijstand. Daarnaast is er een sprake van een omvangrijk debiteurensaldo.

Met betrekking tot het I-deel kan worden gesteld, dat in de begrotingssystematiek van de gemeente Haarlem meer dan voorheen rekening moet worden gehouden met kortingen op het macrobudget. Het opnemen van het bedrag uit de indicatieve beschikking van het Ministerie leidt tot gemeentelijke begrotingsproblemen bij een neerwaartse bijstelling van het macrobudget in de definitieve beschikking. De enige mogelijkheden om de resultaten in het I-deel positief te beïnvloeden hebben betrekking op een effectief reïntegratiebeleid als ook een effectief beleid gericht op preventie en poortwachter.

Met betrekking tot het W-deel kan worden gesteld dat dit geoormerkte budget geen effecten heeft op de begroting, tenzij de inzet van arbeidsmarktinstrumenten leiden tot een positief resultaat in het I-deel.

Het verloop van het budget bijzondere bijstand is goed beïnvloedbaar: het betreft hier keuzes met betrekking tot het gewenste niveau van minimabeleid. Naar het zich laat aanzien bestaat er momenteel geen politiek draagvlak bij de Raad om te komen tot een versobering van het huidige minimabeleid, dat loopt tot 2007.

Met betrekking tot de debiteuren kan worden gemeld, dat het risicopercentage van de voorziening dubieuze debiteuren recentelijk door het bestuur is vastgesteld op 80% van het debiteurensaldo. Nader onderzoek moet uitwijzen of en in welke mate de voorziening verder kan afnemen. Gelet op de financiële situatie van de gemeente Haarlem, hebben wij de accountant verzocht dit onderzoek op korte termijn af te ronden.

Inkomensdeel: de middelen voor bijstandsverlening

Doel

De middelen in het I-deel zijn bestemd voor de kosten van bijstandsverlening en de langdurigheidstoeslag.

Werking

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt jaarlijks in haar begroting het macrobudget I-deel vast op basis van een aantal criteria (zie paragraaf 0), waarvan de raming van het aantal bijstandsgerechtigden het belangrijkste is. Via een verdeelmodel worden deze middelen over de gemeenten verdeeld.

De Wet Werk en Bijstand bepaalt, dat overschotten op het I-deel vrij te besteden zijn. Tekorten op het I-deel dienen gemeenten zelf op te vangen. Aan dit financiële risico is een maximum verbonden van 10%. Bij eventuele tekorten groter dan 10% van het totale I-deel, springt het Rijk bij mits het tekort niet te wijten is aan een gebrekkige uitvoering of te weinig inspanningen op

het gebied van uitstroom. Het Rijk heeft dit model ontworpen om gemeenten door middel van een financiële prikkel te stimuleren tot een adequate uitvoering van de WWB als ook een effectief reïntegratiebeleid.

Om schommelingen in het I-deel op te vangen heeft de raad de Bestemmingsreserve WWB (voorheen FWI) ingesteld met een maximale omvang van € 5 miljoen. Gelet op de financiële risico's die de gemeente loopt bij de uitvoering van de WWB is een omvang van circa € 5 miljoen tevens de gewenste omvang. Hierover moet nog besluitvorming plaatsvinden.

Het verdeelmodel is al jaren bron van discussie en onderzoek. Het Ministerie stelt alles in het werk om het verdeelmodel zoveel mogelijk te objectiveren. Aan de hand van 13 criteria met hieraan gekoppeld een wegingsfactor (zie paragraaf 0) wordt het macrobudget jaarlijks verdeeld over de gemeenten. Dat neemt niet weg, dat veel gemeenten worden geconfronteerd met negatieve herverdeeleeffecten die een groot financieel risico met zich meebrengen. De verschillende verdeelcriteria hebben ook het effect, dat gemeenten per bijstandsccliënt gemiddeld een verschillend budget I-deel ontvangen. Immers, de omvang van het bijstandsbestand is slechts één van de verdeelcriteria.

Het Ministerie maakt jaarlijks rond oktober de voorlopige verdeling van het macrobudget I-deel over de gemeenten bekend. Gemeenten ontvangen dan een *indicatieve beschikking* over het daaropvolgende jaar. Vrijwel op hetzelfde moment verzendt het Ministerie de *definitieve beschikking* over het lopende jaar. Dit is tevens het moment, waarop het Rijk een nieuwe berekening toepast op de benodigde omvang van het macrobudget I-deel aan de hand van de prognoses op dat moment.

In de afgelopen jaren betekende dat een bezuiniging op het macrobudget I-deel en daarmee een lagere definitieve beschikking dan in eerste instantie indicatieve door ons ontvangen; hetgeen heeft geleid tot neerwaartse bijstellingen in de orde van grootte van enkele miljoenen.

Het Ministerie van SZW maakt de indicatieve beschikking voor het komend jaar bekend op het moment, dat de gemeentelijke begroting voor het komend jaar gereed is voor toezending aan de Raad ter vaststelling. Als deze indicatieve beschikking fors afwijkt van de in deze begroting voor het komende boekjaar opgenomen raming, leidt dit op het moment van toezending tot actuele financiële onzekerheden. Met betrekking tot de begroting 2004 en 2005 was hier sprake van. Dit effect wordt versterkt, doordat het Ministerie van SZW gelijktijdig de definitieve beschikking over het lopend boekjaar bekend maakt.

Welke cijfers zijn nu juist voor de beoordeling van de raming van de lastenkant in het komend begrotingsjaar? De indicatieve cijfers in de beschikking voor komend jaar, de definitieve beschikking over het lopende boekjaar of de eigen raming van de lastenkant, die gebaseerd is op voorgaande beschikkingen, ervaringscijfers en gemeentebrede begrotingsvoorschriften afgegeven in het voorjaar? En wat te doen met het verschil, zowel voor wat betreft het lopende als voor het komende boekjaar?

Gedurende het boekjaar sturen en verantwoorden wij de lasten aan de hand van de begroting. Als in oktober van het boekjaar de definitieve beschikking van het Ministerie van SZW fors afwijkt van de opbrengstenraming in de begroting is het in november en december onmogelijk de begrotingsuitvoering van de gemeente nog bij te sturen, terwijl in de uitvoering van het product WWB al helemaal geen korte-termijn sturingsmogelijkheden voorhanden zijn. Het resulterende verschil tussen de werkelijke lasten en baten komt dan direct terug in de rekening.

Prognose 2006

De effecten rondom het I-deel worden ten dele veroorzaakt door de landelijke ontwikkeling van het bijstandsvolume: het aantal bijstandsgerechtigden. De landelijke verlagingen van het macrobudget I-deel werd telkens ingegeven door een lagere groei van het volume bijstandsgerechtigden dan in eerste instantie was geraamd. Ook in Haarlem is het aantal bijstandsgerechtigden gedaald, maar het lijkt zich sinds 2004 te stabiliseren.

Wij gaan ervan uit dat het bijstandsbestand in 2006 ongeveer gelijk zal blijven aan dat in 2005. De verwachte effecten van de stelselherziening in de WAO (strengere herkeuring leidend tot een verschuiving van WAO naar bijstand) hebben zich nog niet voorgedaan en zullen zich, zoals blijkt uit navraag bij de UWV, ook in mindere mate voordoen dan door de UWV werd verwacht.

Er is weliswaar nog niet of nauwelijks sprake van economische groei, er is evenmin sprake van een verslechtering zodat ook hier het effect op de bijstand minimaal is. Door de vergrijzing valt alleen een lichte stijging waar te nemen van het aantal bijstandsgerechtigden ouder dan 65 jaar. Deze trend zet zich voort in 2006. Het I-deel > 65 jaar is dan ook enigszins toegenomen.

Ondanks onze prognose, dat het aantal bijstandsgerechtigden vrijwel gelijk zal blijven in 2006, is het I-deel weer beduidend lager vastgesteld. Het I-deel dat Haarlem jaarlijks ontvangt wordt bepaald door de ontwikkeling van het macro-budget, gebaseerd op het totaal aantal bijstandsgerechtigden in Nederland. Op dit totaalbudget wordt een verdeelsystematiek losgelaten met

verschillende objectieve verdeelkenmerken (zie paragraaf 0) waarin lokale economische, sociale en demografische factoren verwerkt zijn. Helaas blijkt de ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden in Haarlem in ongunstige zin af te wijken van het gemiddelde in Nederland, waardoor het toegekende budget in toenemende mate ontoereikend is voor de bekostiging van de door ons te verstrekken uitkeringen. Wij staan dus voor de opgave het aantal bijstandsgerechtigden verder terug te dringen. Beleidsvoorstellen die hiertoe kunnen leiden zijn:

- het realiseren van een effectiever reïntegratiebeleid. Met name het onlangs gestarte experiment ‘work first’ levert veelbelovende resultaten op;
- Voorkomen van instroom “bij de poort” van mensen die nog relatief dicht bij de arbeidsmarkt staan;
- Investeren in een scherper fraudebeleid;
- Meer aansluiting zoeken met de lokale ondernemers en zich nieuw vestigende bedrijven om bijstandsgerechtigden aan werk te helpen

Om een indruk te geven van de financiële effecten van een achterblijvend reïntegratiebeleid: indien de gemiddelde middelgrote gemeente in Nederland in een jaar een afname met 100 bijstandsclienten weet te realiseren, terwijl het bestand in Haarlem gelijk blijft levert dat een nadeel op van circa € 1 miljoen. Volgens CBS-cijfers is de gemiddelde bestandsgrootte in onze klasse in het derde kwartaal van 2005 met 340 afgenomen en in Haarlem vrijwel gelijk gebleven. Dit effect zou indien het structureel blijkt te zijn op jaarbasis dus een tekort van € 3,4 mln genereren.

Werkdeel: de middelen voor arbeidsmarktinstrumenten

Doel

Het Werkdeel is een geoormerkt budget uitsluitend bestemd voor de uitvoering van het reïntegratiebeleid. Het betreft de inkoop en financiering van arbeidsmarktinstrumenten.

Werking

Het W-deel wordt jaarlijks door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan gemeenten beschikbaar gesteld. De omvang van het W-deel wordt tot nog toe nog steeds bepaald op basis van historische gegevens, met name het aantal bijstandsgerechtigden. Het mag slechts worden aangewend voor inwoners van Haarlem vallend onder de gemeentelijke reïntegratieverantwoordelijkheid¹. Het Ministerie werkt momenteel ook aan een objectief verdeelmodel voor het W-deel, dat gefaseerd zal worden ingevoerd.

Het W-deel is een geoormerkt budget dat uitsluitend mag worden aangewend voor arbeidsmarktinstrumenten, zoals reïntegratie- en activeringstrajecten, gesubsidieerde arbeid, stimuleringspremies, kinderopvang et cetera.

In de afgelopen jaren is aan het Werkdeel verschillende keren extra middelen toegevoegd vanuit het Ministerie. Met name in het kader van de Agenda voor de Toekomst zijn extra prestatieafspraken gemaakt in ruil voor extra middelen.

Overschotten op het W-deel mogen tot een maximum van 75% van het jaarbudget worden overgeheveld naar het daaropvolgende jaar, en moeten dan worden besteed. Het resterende overschot vloeit terug naar het Rijk.

Omdat er sprake is van inkoop op basis van het beschikbare budget, ontstaan er geen tekorten op het W-deel. Er zijn derhalve geen financiële risico's verbonden aan het W-deel.

Er treden met betrekking tot het W-deel derhalve geen begrotingseffecten op. Een effectieve inzet van arbeidsmarktinstrumenten levert wel een positieve bijdrage aan het I-deel. In dat kader lijkt het experimentele project ‘Work First’ concrete resultaten te boeken.

Prognose 2006

Wij verwachten door sterke uitbreiding van de “work-first” aanpak in 2006 een groter deel van het beschikbare werkdeel te benutten. Daarmee willen wij enerzijds het Inkomensdeel ontlasten en anderzijds voorkomen dat terugbetaling van een ongebruikt deel van het werkbudget plaatsvindt.

¹ Het betreft drie groepen: Wwb-gerechtigden, Anw-gerechtigden en personen ingeschreven bij het CWI als werkloos werkzoekende zonder uitkering.

Bijzondere bijstand: de middelen voor minimabeleid

Doel

De bijzondere bijstand is bedoeld voor de kosten van de uitvoering van minimabeleid en komt op basis van aanvraag ten goede aan huishoudens met een inkomen tot maximaal 115% van de bijstandsnorm.

Werking

De hoogte van het budget bijzondere bijstand wordt bepaald door de Raad van de gemeente Haarlem. Er is geen sprake van een geoormerkte geldstroom vanuit het Rijk ten behoeve van het budget bijzondere bijstand. Regelmatig stelt het Ministerie budget beschikbaar voor het ‘repareren’ van door het Rijk ongewenst geachte koopkrachtontwikkelingen. Deze middelen worden echter altijd ongeoormerkt via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld.

Met de invoering van de Wet Werk en Bijstand in 2004 geldt er een verbod op het bieden van categoriale bijzondere bijstand, met uitzondering van een categoriale regeling voor ouderen en gehandicapten (tot 2006) en het bieden van een collectieve ziektekostenverzekering voor minima.

De Raad van de gemeente Haarlem heeft in juni 2004 de nota ‘het maximale voor de minima’ vastgesteld, waarmee ons college een extra impuls wilde geven aan het lokale minimabeleid. Hiermee werd het budget bijzondere bijstand tijdelijk verhoogd tot en met 2006 ter financiering van een aantal specifieke instrumenten.

De Raad heeft maximale aandacht willen geven aan het minimabeleid om een zo groot mogelijke doelgroep te bereiken. Vastgesteld kan worden dat deze ambitie is waargemaakt: het aantal aanvragen voor de verschillende regelingen is veel hoger uitgevallen dan vooraf was geraamd. Daarnaast is besloten om de kosten voor de noodopvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers in 2004 en 2005 ten laste te brengen van de bijzondere bijstand. Gevolg hiervan is dat het budget bijzondere bijstand een tekort vertoont.

Het budget bijzondere bijstand kan slechts op twee manieren worden beïnvloed: enerzijds door een versoering van het minimabeleid, anderzijds door het verlagen of afschaffen van subsidies. In beide gevallen betekent dit dat de Raad moet teruggekomen van de besluitvorming met betrekking tot de nota ‘het maximale voor de minima’ als ook de instelling van de post armoedebestrijding.

Naast de individuele bijzondere bijstand, wordt een aantal subsidies verleend uit de post armoedebestrijding, eveneens onderdeel van het budget bijzondere bijstand. Het betreft hier onder meer de subsidies aan Platform Minima Organisaties, de cliëntenparticipatie, tafeltje dekje, vakantiecampen Radius, crisishulpverlening door de Stadsbank et cetera.

Wij hebben inmiddels drie maatregelen genomen die het tekort op de bijzondere bijstand moeten beperken, te weten:

- het afzien van de extra premiekorting Basiszorgplan 2004 en 2005 ad € 288.000
- het niet langer financieren van de noodopvang uitgeprocedeerde asielzoekers uit het budget bijzondere bijstand ad € 255.000 (€ 91.000,- gedekt uit UPC-gelden, restant dekking te vinden bij kadernota);
- inzet restant reserve bijzondere bijstand ad € 169.000.

Het in de firap gerapporteerde tekort op de bijzondere bijstand is inclusief het voordeel van het basiszorgplan, en exclusief de alternatieve dekking voor de noodopvang asielzoekers. De reserve bijzondere bijstand is in 2005 ingezet en nu opgebruikt.

Net zomin als bij het verlagen van de toeslagen (wijziging bijstandsverordening), bestaat er thans draagvlak bij (een ruime meerderheid van) de Raad om tot een verdere versoering van het minimabeleid te komen.

Prognose 2006

Wij verwachten dat het tekort op de bijzondere bijstand zonder aanvullende maatregelen van de Raad zal oplopen tot circa € 250.000, nu de kosten voor de noodopvang in 2006 niet meer ten laste zullen komen van de bijzondere bijstand. Gelet op het open-einde karakter van bijzondere bijstand, is het niet mogelijk een budgetplafond in te stellen.

Debiteuren: vorderingen en voorzieningen

Inleiding

Met de komst van de WWB draagt de gemeente het volledige risico van het beheer van de debiteuren voor wat betreft de door de afdeling SoZaWe uitgevoerde regelingen. In de jaarrekening 2004 is m.b.t. dit risico een voorziening getroffen van 85% van het uitstaande debiteurenbedrag: de voorziening dubieuze debiteuren. Voor 2005 is dit percentage voorlopig bestuurlijk vastgesteld op 80%.

Per 31 december 2005 dient de omvang van deze voorziening opnieuw te worden vastgesteld in het kader van de jaarrekening 2005. Tot op heden zijn de financiële effecten van het debiteurenverloop (opbrengsten en lasten) nog niet in de gemeentelijke begroting opgenomen. Dit dient met ingang van 2006 wel te gebeuren.

In 2005 heeft de afdeling SoZaWe zijn debiteuren d.m.v. een steekproef van beperkte omvang aan een nadere analyse onderworpen. Met betrekking tot de resultaten van de systematische incasso is een quick scan uitgevoerd. Zowel de steekproef als de quick scan hebben gegevens opgeleverd, die gebruikt kunnen worden voor een verdere optimalisering van het debiteurenbeheer in 2006 en verder. De steekproef en de quick scan zijn evenwel te beperkt van omvang om op basis van de uitkomsten een definitief antwoord te kunnen geven op de noodzakelijk omvang van de voorziening dubieuze debiteuren.

Aard en omvang van de debiteuren

Op basis van de steekproef en de quick scan besluiten wij vanaf 1 januari 2006 een dubieuze debiteur te definiëren als een debiteur, die gedurende meer dan 3 maanden onrechtmatig niet aan zijn verplichtingen voldoet. Op basis van deze definitie kan met ingang van 2006 een goed debiteurenbeheer worden opgezet.

De afdeling SoZaWe kent verschillende soorten debiteuren:

- Personen die teveel bijstand hebben ontvangen. Het teveel ontvangen bijstand kan zijn ontstaan uit onrechtmatigheden (fraude). Ook ontstaat er een debiteur bij beëindigingen, namelijk met betrekking tot het verschil tussen de feitelijke beëindiging van de uitkering en de datum waarop het bijstandsrecht is vervallen (Wwb);
- Personen die leenbijstand hebben ontvangen (Wwb);
- Personen die een lening hebben ontvangen in het kader van het ondersteunen van startend ondernemers (Bbz) of ondernemers in financiële problemen (Ioaz);
- Personen die in het kader van schuldenproblematiek een krediet hebben ontvangen (Stadsbank).

Het aantal debiteuren bedraagt circa 6000 personen, van wie de meeste meerdere vorderingen hebben uitstaan. Gemiddeld genomen is het totaalbedrag aan vorderingen per debiteur toegenomen van circa € 2.600 in 2003 naar € 3.000 in 2005.

Voorziening voor debiteuren

Het totale bedrag aan debiteuren wordt niet geïnd. Een debiteur is gemiddeld zes jaar bezig met de aflossing van schulden. De invordering is gebonden aan wettelijke regels met betrekking tot de draagkracht en draagkrachtberekening. Er zit derhalve een plafond aan de maximale aflossing per maand of jaar. Deze regels beschermen de debiteur, maar beperken ook de opbrengsten van incasso.

Ook is er een aantal dubieuze debiteuren, waarbij incasso niet of nauwelijks meer mogelijk is. De afdeling SoZaWe heeft op experimentele basis en ten aanzien van een beperkte groep dubieuze debiteuren een effectiever incassobeleid uitgevoerd, met als resultaat dat een substantieel aantal dubieuze debiteuren alsnog ging aflossen.

Niettemin kan worden geconcludeerd dat een belangrijk deel van het uitstaande debiteurensaldo niet wordt geïnd. In de jaarrekening 2004 hebben wij dan ook (zoals elk jaar) een algemene voorziening getroffen van 85% van het debiteurensaldo, alsmede een specifieke voorziening dubieuze debiteuren Stadsbank.

In 2006 zal de afdeling SoZaWe de definitieve financiële omvang van de oninbare historische vorderingen (2005 en ouder) bepalen, opdat in 2006 bepaald kan worden welke omvang (percentage van het debiteurensaldo) de voorziening dubieuze debiteuren dient te kennen. Deze uitgebreidere steekproef op het historisch bestand is nodig, gezien het complexe samenstel van verschillende regelingen, waaruit het bestand is opgebouwd, en het daarmee samenhangende gemeentelijke risico van inning.

De omvang van het huidige debiteurensaldo en het risicopercentage (80%) leiden naar verwachting in 2005 tot een vrijval van € 3.000.000,- uit de voorziening dubieuze debiteuren ten gunste van het resultaat de jaarrekening 2005. De definitieve vrijval zullen wij bepalen bij opmaak van de jaarrekening 2005 op basis van het dan actuele debiteurensaldo.

Op basis van de ervaringen met de systematische harde incasso in 2005 besluiten wij tot continuering van deze vorm van incasso in 2006. We verwachten dat de opbrengsten de kosten zullen overtreffen en zullen de Raad voorstellen deze kosten ten laste van de opbrengsten te brengen. De hiermee samenhangende budgettaire effecten in het licht van het verbeterde debiteurenbeheer zullen wij voor de kadernota 2006 separaat aan de Raad voorleggen.

De ABW werd op basis van het kaststelsel met het Rijk verrekend. Inzake de WWB dienen we thans nog steeds op basis van het kasstelsel jaarlijks een opgaaf bij het Rijk te doen (de single-audit rapportage). Complicerende factor hierbij is dat voor andere regelingen, die de afdeling SoZaWe uitvoert, weer licht afwijkende regels gelden. Tegelijkertijd boeken we in de gemeentelijke rekening op basis van het stelsel van baten en lasten.

Nu vanaf 2006 de WWB in zijn volle omvang van kracht wordt, dient de financiële en administratieve verwerking van deze wet ook conform de vigerende wet- en regelgeving te geschieden. Om te bepalen of wij aan deze eisen voldoen hebben wij onze accountant verzocht de financiële en administratieve verwerking te toetsen aan de wet- en regelgeving en ons hierover te adviseren

De boekhoudkundige verwerking van de debiteuren

In 2005 is De afdeling SoZaWe gestart met een analyse van het debiteurenbestand en hun betaalgedrag. Deze analyse verdient nog nadere verdieping. Niettemin hebben wij in overleg met onze accountant besloten om het risicopercentage van de voorziening debiteuren in 2005 vast te stellen op 80%. Bij de jaarrekening 2005 verwachten wij een vrijval van circa € 3 miljoen.

Belangrijke gedachte bij het debiteurenbeheer is, dat een debiteur meestal ontstaat doordat gedurende de uitkeringsperiode om welke reden dan ook teveel aan de uitkeringsgerechtigde is uitbetaald. Dit leidt in de exploitatie tot een nadeel. Door een vordering op de ex-uitkeringsgerechtigde in te stellen van gelijke grote creëren we een opbrengst (voordeel). Nadeel en voordeel vallen niet altijd in hetzelfde boekjaar.

Een aantal vordering innen we echter niet, omdat de debiteur dubieus blijkt. Dit risico dekken we af door een voorziening dubieuze debiteuren. Het op peil brengen en houden van deze voorziening leidt tot kosten (nadeel).

Het debiteurenbeheer kent een aantal verschillende financiële effecten:

1. Bij opboeking van een vordering (opbrengst=100%) verhogen we ook de voorziening dubieuze debiteuren (lasten=80%). Hierdoor ontstaat een voordeel van 20% van de opgeboekte vordering.
2. (Volledige) betaling van een vordering leidt tot een verlaging van de voorziening (opbrengst=80%). Hierdoor ontstaat een voordeel van 80% van de opgeboekte vordering.

1. en 2. kennen over de loop van de tijd een opbrengst van 100%, dat het destijds teveel uitbetaalde uitkeringsbedrag (nadeel) volledig compenseert.

3. Blijkt een vordering oninbaar dan boeken we de vordering af ten laste van de voorziening dubieuze debiteuren. Er is noch sprake van een voordeel noch van een nadeel. Om de voorziening op peil te houden, dienen we jaarlijks ten laste van de exploitatie op grond van het benodigde risicopercentage dubieuze debiteuren en het debiteurensaldo een last te nemen (nadeel).

Met ingang van 2006 willen we én een onderscheid aanbrengen tussen de “oude” (2005 en ouder) en de “nieuwe” debiteuren én tussen de verschillende uitvoeringsregelingen.

Door een goed en actief debiteurenbeheer met betrekking tot de “nieuwe” debiteuren wensen we ook financieel grip te krijgen op het debiteurenbeheer.

De “oude” debiteuren zullen we in de komende jaren moeten afhandelen. Hierdoor zal uiteindelijk het totale debiteurensaldo aanzienlijk verminderen evenals de omvang van de voorziening dubieuze debiteuren.

Prognose 2006

Op grond van conjuncturele overwegingen prognosticeren we het resultaat van het debiteurenbeheer 2006 gelijk aan de voorlopige raming van de opbrengst 2005, te weten 3 mln. Dit is een verhoging van € 2,7 mln ten opzichte van de in de begroting opgenomen post van € 303.000,- .

Uitvoeringskosten

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vergoedt geen uitvoeringskosten. De apparaatskosten samenhangende met de uitvoering van alle activiteiten werk en inkomen, drukken op de gemeentelijke begroting.

De meeste kosten wijzigingen niet of nauwelijks onder invloed van de hoogte van het cliëntenbestand. Het betreft met name de overheadkosten zoals bijvoorbeeld huisvesting, automatiseringskosten, accountantskosten et cetera.

Wijzigingen in het bijstandsvolume hebben wel direct gevolgen voor de benodigde formatie casemanagers. Landelijk wordt een gemiddelde case-load van 80 als norm gehanteerd. In Haarlem werken we momenteel met een case-load van 120 per casemanager. Als gevolg hiervan krijgen de reïntegratieactiviteiten te weinig aandacht, hetgeen direct doorwerkt in de behaalde uitstroom (en daarmee in de omvang van de door de gemeente te verstrekken uitkeringen). Voorstellen om de case-load terug te brengen en meer inzet op reïntegratie te krijgen zijn binnen de afdeling in voorbereiding.

Gelet op bovenstaande zijn er op korte termijn geen mogelijkheden te besparen op de uitvoeringskosten en overhead binnen de afdeling SoZaWe.

Bijlage Verdeelmodel Inkomensdeel Wet Werk en Bijstand

Het I-deel wordt op basis van de onderstaande criteria gekoppeld aan een wegingsfactor en peiljaar verdeeld over de gemeenten.

Verdeelkenmerken

1. Lage inkomens 15-64 jaar (% van huishoudens 15 – 64 jaar met inkomen)
2. Eenouderhuishoudens 15-44 jaar (% van huishoudens 15-64 jaar)
3. Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (% van inwoners 15-64 jaar)
4. Totaal allochtonen 15-64 jaar (% van inwoners 15-64 jaar)
5. Laag opgeleiden 15-64 jaar (% van inwoners 15-64 jaar)
6. Huurwoningen (% van totaal aantal woningen)
7. Regionaal klantenpotentieel (% van aantal inwoners)
8. Inwoners stedelijk gebied (% van aantal inwoners)
9. Werkzame beroepsbevolking (% van van totale beroepsbevolking)
10. Banen in handel en horeca in COROP-regio (% van banen)
11. Procentuele banengroei in COROP-regio
12. Aantal banen in COROP-regio (% van totale beroepsbevolking)
13. Netto arbeidsparticipatie van vrouwen in COROP-regio

Aan de hand van 13 criteria met hieraan gekoppeld een wegingsfactor (zie bijlage), wordt het macrobudget Inkomensdeel WWB jaarlijks verdeeld over de gemeenten. De verschillende verdeelcriteria hebben het effect dat het gemiddelde budget per bijstandsccliënt per gemeente afwijkt. Het I-deel wordt namelijk niet alleen berekend over het aantal bijstandsgerechtigden maar aan de hand van een groot aantal andere criteria.

Gemeente	Haarlem	Apeldoorn	Amersfoort	Nijmegen	Zaanstad
Aantal inwoners 2005	147.000	156.000	135.000	158.000	140.000
Aantal cliënten 2005	3.130	2.495	2.630	6.400	2.780
I-deel 2005	44.040.599	36.273.669	35.110.016	84.240.147	34.718.565
Gemiddeld per cliënt	14.070	14.539	13.350	13.163	12.489

Tabel 0-1

De bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de website van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid: ‘Kernkaart werk en inkomen’, peildatum 31-12-2004.

Invulling taakstelling kadernota en suggesties aanvullende
bezuinigingen

(bedragen x € 1.000)

(bedragen x € 1.000)			rente 5%								
Sect or	IP nummer	Omschrijving	Invester ing in 2007	afsch r. termij n	Laste n in 2008	Invester ing in 2008	afsch r. termij n	Lasten in 2009	Invester ing in 2009	afsch r. termij n	Laste n in 2010
PD											
	17.01	Investeringen BWL	17	5	4						
	10.02	Computernetwerk				64	5	16			
	11.02	Kwal&com/Bavak client systeem				2	5	1			
	11.02	Kwal&com/Maatwerk Smartsight				7	5	2			
	13.02	Software Burgerzaken				6	5	2			
totaal PD					4			21			0
FD											
	21.01	Kantoorautomatisering	20	5	5	84	5	21			
	25.02	Huisvesting sectoren(Zijlsingel)	28	15	3						
totaal FD					8			21			0
Brandweer											
	41.01	vervanging voertuigen	8	10	1						
	41.01	vervanging voertuigen				24	5	6			
totaal Brandweer					1		5	6			0

SO									
50.01	Kantoorautomatisering	8	5	2					
50.01	Kantoorautomatisering				10	5	3		
55.90	vervanging c.v installaties				15	15	2		
55.92	Herstel daken				18	20	2		
50.99	Kleine investeringen				10	10	2		
totaal SO				2		8		0	
SB									
67.40	Bereikbaarheid Waarderpolder	687	30	57					
67.40	Bereikbaarheid Waarderpolder				500	30	42		
65.11	Westelijk tuinbouwgebied				33	10	5		
65.11	Westelijk tuinbouwgebied				400	10	60		
totaal SB				57		107		0	
MO									
82.02	Verv. En aanpassing ventilatie/koel systeem bibl. Schalkwijk/Noord	100	20	10					
70.99	Kleine investeringen		div	17					
70.99	Kleine investeringen				div		26		
81.90	Duurzame sportvoorzieningen				div		6		
85.90	Bijdr. Voorzieningen jeugthuizen				div		5		
totaal MO				27		37		0	
Eindtotaal taakstelling kadernota alle sectoren(afgerond)					<u>100</u>	<u>200</u>	<u>0</u>		

1) In de kolommen lasten 2008 en 2009 zijn de bedragen opgenomen zoals die in het verdelingsvoorstel zijn vermeld. De totalen sluiten op de 100.000 en 200.000 cf de kadernota 2005.

2) De taakstelling voor 2010 wordt in mindering gebracht op de vrije ruimte die in dat jaar nog beschikbaar is.